

Handläggare: Anders Ödmark
Telefon: 508 05 178

Dnr 1.2.1-015-2010
Sammanträde 11 februari 2010

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Årsredovisning 2009 för Hässelby- Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner årsredovisningen för år 2009 och överlämnar den till kommunfullmäktige och revisorerna
2. Stadsdelsnämnden överför resultatenheternas samlade resultat om 16,6 mnkr till resultatfonden
3. Stadsdelsnämnden begär ombudgetering med 3,6 mnkr till 2010 för investeringar i vattenförbättrande åtgärder

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Årsredovisningen har i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar utarbetats i det webbaserade planerings- och uppföljningsverktyget "ILS-webb". Ärendet har utarbetats av samtliga avdelningar och samordnats av staben samt av ekonomiavdelningen avseende bokslutsuppgifter. Det har utformats enligt stadsledningskontorets anvisningar. Behandling har skett i förvaltningsgruppen den 4 februari.

Årsredovisningen innefattar följande bilagor:

Av stadsledningskontoret begärda bilagor:

- 1 Stadsledningskontorets blanketter
- 2 Bokslut 2009 (Resultat- och balansrapport)
- 3 Nyckeltal
- 4 Projekt för sänkt sjukfrånvaro

Bilagor avsedda för endast stadsdelsnämnden:

- 5 Stadsdelsnämndens arbete under 2009
- 6 Uppföljning av internkontrollplan
- 7 Samverkansöverenskommelse

Sammanfattande analys

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

För att bidra till Stockholm som *företagsvänlig stad* har förvaltningen arbetat för att möjliggöra ytterligare företagsetableringar - bl.a. planering för en grön hantverksby. Nya Vällingby City har utvecklats till en levande stadskärna med olika aktiviteter. Planen för konkurrensutsättning har följts och merparten av verksamheterna inom omsorg om funktionshindrade är nu upphandlade.

Målet om *jobb i stället för bidrag* har uppfyllts delvis. Finanskrisen har märkts i form av ökade kostnader för ekonomiskt bistånd och introduktionsersättning. Ökningen beror både på att fler hushåll blivit beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning och att kostnaden per hushåll ökat. Andelen bidragstagare i befolkningen är större i Hässelby-Vällingby än stadens genomsnitt liksom andelen långvariga bidragshushåll. Utöver samverkan med Jobbtorget m.fl. instanser pågår utvecklingsarbete med arbetsträningen liksom samarbete med Arbetscentrum inom socialpsykiatrin.

Läget på arbetsmarknaden har påverkat nyanlända flyktingars möjligheter att nå egen försörjning genom arbete. Antalet flyktinghushåll har fortsatt att minska. Kostnaden för introduktionsersättning har dock inte rymts inom det schablonbelopp som fördelas till stadsdelsnämnden.

Förvaltningen har bidragit till en *hållbar livsmiljö* genom att minska miljöpåverkan från egna verksamheter samt i övrigt verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. I stadens budget har investeringsmedel avsatts för vattenförbättrande åtgärder – för fyra objekt har nämnden beviljats medel. Arbetet med en handlingsplan för miljöarbetet har påbörjats.

För att de boende ska få uppleva ett *rikt, varierat och tillgängligt kulturliv* har i samverkan med föreningar, företag m.fl. erbjudits ett varierat kulturutbud med avsikt att bygga broar mellan olika intressen, generationer och etniska grupper. Flera medborgarprocesser pågår där trygghet och integration är grunden. Fritidsverksamhet för barn och ungdom har bedrivit förebyggande arbete och arbetat för att engagera ungdomar att ta del av integrations- och trygghetsarbetet.

För att Hässelby-Vällingby ska upplevas som *rent, vackert och tryggt* har förvaltningen haft fortlöpande dialog med de boende, oftast direkt på plats för att på så sätt hitta bra lösningar i samarbete med berörda.

Särskilt angeläget har varit arbetet för ökad trygghet. I samverkan med företag, föreningar m.fl. har ett trygghetsprogram utarbetats. En samordnare har anställts för att berörda aktörers insatser för trygghetsskapande åtgärder ska kunna samordnas effektivt. I detta arbete prioriteras förebyggande insatser kring ungdomar och unga vuxna, områdesinsatser genom medborgarengagemang och trygghetsinsatser i samverkan med hyresvärdar och boende. För Hässelby Gårds centrum med närområde har förvaltningen tillsammans med bl.a. fastighetsägare, näringsliv och trafikkontoret inlett utvecklingsarbete för ett tryggare, attraktivare och mer tillgängligt centrum.

Stadsdelens kvinnofridsteam hade i början av året en ökning av antalet ärenden - särskilt i form av placering i skyddat boende.

2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

För ökad *valfrihet och mångfald* sker arbete på flera fronter. Genom konkurrensutsättningen har under året tillkommit flera olika utförare inom nämndens verksamhetsområden. Information om kommunala och privata verksamheter sker bl.a. på webbplatsen. Informationen målgruppsanpassas på olika sätt. På webben kan medborgarna göra jämförelser mellan olika verksamheter, kommunala och privata.

Antalet barn i stadsdelen har öka och under året har ytterligare en förskola öppnats. Barnomsorgsgarantin har uppfyllts men det har varit nödvändigt med tillfällig ökning av barngruppsstorlekarna under våren. I vissa delar av stadsdelsområdet råder brist på platser vilket medfört att plats erbjudits i närliggande områden.

Förvaltningen bedömer att målet *Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen* i huvudsak uppfyllts. Bl.a. har pågått implementering av ledningssystemet för kvalitetsarbetet inom socialtjänsten.

Individ- och familjeomsorg

Enheternas kvalitetsgarantier har fäst stor vikt vid professionell myndighetsutövning och systematisk klagomålshantering.

Barn- och ungdom: Under året har antalet anmälningar i barnärenden ökat med 15 %. För att bl.a. möta det ökade behovet av utredning och insatser har skett viss anpassning och förstärkning av organisationen. Öppenvården har ökat fokus på förebyggande och uppsökande insatser "på hemmaplan".

Socialpsykiatri: Arbete har pågått med upphandling av grupp- och stödboenden. Inom enheten har skett noggrann biståndsbedömning med anpassning av boendeform till klientens omsorgsbehov.

Vuxenenheten: Det har varit nödvändigt att besluta om tvångsvård för fler personer, vilket medfört höga kostnader. Flera klienter med problematik av missbruk i kombination av hemlöshet, psykiatriska och fysiska diagnoser har fått plats på stödboende och är resurskrävande. Närmare samarbete med landstingets såväl beroendevård som psykiatri har varit nödvändigt för överenskommelser för denna målgrupp.

Äldreomsorg

Biståndshandläggarna har allt mer fått rollen som konsumentvägledare till de äldre vid val av vård- och omsorgsboende och utförare av hemtjänst. Resultatet av en inventering kommer att användas för en övergripande plan för verksamhetens kompetensutveckling samt individuella planer för personalen. Projektet "Matglädje inom hemtjänsten" har avslutats och arbete påbörjats med att utbilda hälso- och sjukvårdspersonal i stadsdelens vård- och omsorgsboenden om kost och nutrition. All hemtjänstpersonal har genomgått utbildningen "Helhetssyn och kontaktmannaskap".

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

För att underlätta för den enskilde att välja vem, som ska utföra beslutad insats, informerar biståndshandläggare sakligt om såväl privata som kommunala utförare

inom de områden där sådana finns. Brukare som har rätt till individuell plan enligt LSS informeras om denna möjlighet. Enheterna utformar genomförandeplaner, i samverkan med den enskilde och / eller närstående med utgångspunkt från biståndsbeslut.

Behov av kompetenshöjande insatser kartläggs i samband med medarbetarsamtalen. Utifrån kartläggningen och omvärldsbevakning arbetas en utbildningsplan fram för hela enheten men även för enskilda medarbetare.

Medarbetarna

Mycket arbete har utförts för att leva upp till målet "Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare". Förvaltningen har haft en hög sjukfrånvaro - även om viss minskning skett under året. Olika åtgärder har vidtagits för att säkerställa att verksamheterna arbetar enligt stadens rehabiliteringsprocess. I särskild bilaga redogörs för det projekt som bedrivits för att minska sjukfrånvaron. Särskilt har uppmärksammats enheter med många långtidssjukskrivna. Förvaltningen har genomfört chefs- och arbetsmiljöutbildning för alla chefer. Chefernas kompetens inom rehabilitering förstärks ytterligare genom sjukfrånvaroprojektet, där fokus ligger på att öka chefers kunskap om rehabilitering. De viktigaste insatserna som görs för att öka Nöjd-Medarbetar-Index är att enheterna arbetar med sina respektive resultat och prioriterar områden som ska förbättras.

3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

För året redovisas ekonomiskt utfall som innebär ett överskott mot budget med 12,2 mnkr för förvaltningen som helhet. Men variationer förekommer mellan verksamhetsområdena. För Äldreomsorgen redovisas överskott. Omsorgen om funktionshindrade har fortfarande underskott vilket beror på merkostnader till följd av beslut inom andra stadsdelsförvaltningar att placera personer vid privat drivna gruppboende i Hässelby. Förskoleverksamheten visar överskott som till viss del beror på lägre lokalkostnader jämfört med övriga staden. Kostnaderna för Ekonomiskt bistånd har ökat i förhållande till föregående år men underskottet är ytterst begränsat. För Individ- och familjeomsorgen redovisas underskott till följd av ökat antal ärenden.

Fortlöpande arbete har pågått för att nå ett kostnadsutfall i balans med budget. Hit hör översyn av arbetssätt och arbetsmetoder, organisationsförändring och att pröva nya infallsvinklar för att bedriva arbetet mer kostnadseffektivt. Förvaltningen har upprättat sammanställning med månadsvis redovisning av prestationer inom verksamhetsområdena. Förvaltningen har dessutom utformat en gemensam struktur för uppföljning av det ekonomiska resultatet. Metoden inbegriper krav på åtgärder så snart negativ budgetavvikelse kan befaras.

Kärnverksamheten är prioriterad och stödjande kringverksamheter och administration anpassas löpande till dess behov. Arbetet med se över de administrativa kostnaderna pågår kontinuerligt. Avdraget från verksamhetsområdenas medeltilldelning för att finansiera gemensamma s.k. oh-kostnader har minskat från föregående år. Huvuddelen av redovisningsfunktionen har förts till Serviceförvaltningen vilket innebär att ekonomifunktionen på stadsdelsförvaltningen nu omfattar controller- och upphandlingsfunktion samt att redovisningsfunktionen begränsats.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

I Hässelby-Vällingby finns betydligt fler invånare i yrkesverksam ålder än arbetstillfällen. Detta medför en kraftig utpendling. Vinsta företagsområde med ca 2 000 arbetstillfällen har ledig kapacitet och skulle kunna ta emot ytterligare ett stort antal arbetsplatser om exploateringsmöjligheterna dessutom utnyttjas. Förvaltningen har därför tillsammans med olika intressenter arbetat för att möjliggöra ytterligare företagsetableringar. Bl.a. planeras inom Vinsta företagsområde för en grön hantverksby. Ett näringslivsråd har inrättats med syfte att fördjupa kontakten och dialogen med näringslivet. Nya Vällingby City utvecklas till en levande stadskärna med olika kulturella aktiviteter, mässor och events tillsammans med Svenska Bostäder och andra intressenter.

Stadsdelsnämndens aktivitetsplan för konkurrensutsättning har i stort följts. Den 3 mars övergick sålunda fyra gruppbestäder (Eklövsgränd, Granskogsvägen, Kanngutargränd, Rosenbacken) och Smedshagens korttidshem i entreprenad drift. Den 21 april övergick Backlura gruppbestäder och Sörgårdens barnboende i entreprenad drift. I december skedde motsvarande för Nälsta, Räcksta och Svärldiljans gruppbestäder samt Ormängsgatans och Astrakangatans dagliga verksamheter. Upphandling har skett även av boendena inom socialpsykiatri med tilldelningsbeslut i december.

Sedan tidigare drivs Kopparbackens vård- och omsorgsboende (f.d. Räcksta sjukhem) och flera gruppbestäder i form av entreprenad liksom skötsel av parker och verksamheter för barn och ungdom (fritidsgårdar och parklekar).

Förnyade upphandlingar har förebretts av skötsel av strandbad samt fritidsgårdar och parklekar. Andra upphandlingar som skett under året är sjuksköterskor nattpatrull, nattsjuksköterskor och underhåll av parkmark.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	35,01 %	35 %	30 %	2009

NÄMNDMÅL:

Verksamheter, som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion, upphandlas i konkurrens

● Uppfylls helt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

◆ Uppfylls delvis

Till följd av ökande arbetslöshet tillsammans med förändringar inom sjukförsäkringen har antalet personer med behov av ekonomiskt bistånd ökat. I november 2008 var 933 hushåll aktuella för ekonomiskt bistånd. Ett år senare hade antalet ökat till 1 056. Arbetslöshet är dominerande orsak till bidragsbehov (ca 54 %). Gruppen med sociala och medicinska skäl utgör ca 26 %. Andelen unga bidragstagare (18-25 år) har sjunkit något i förhållande till 2008. Av bidragstagarna är 72 % födda i något utomnordiskt land. Medelbidraget för stadsdelen ligger högre än stadens genomsnitt. Medelbidraget har ökat både i staden och för Hässelby-Vällingby under 2009. Antalet bidragstagare per hushåll i stadsdelen har ökat kraftigt mellan 2008 och 2009 och ligger över genomsnittet för staden.

År	Bidrags-hushåll	Antal vuxna	Antal barn	Bidrags-tagare per hushåll	Bidrag per hushåll och månad
2006	1 993	2 382	1 403	1,89	7 229
2007	1 869	2 241	1 327	1,91	7 028
2008	1 729	2 068	1 330	1,97	7 353
2009	1 736	2 109	uppgift saknas	1,98	7 682

För ekonomiskt bistånd budgeterades netto 83,7 mnkr. Kommunstyrelsen har under året tillskjutit medel för ekonomiskt bistånd i stadsdelsnämndens budget med 8,4 mnkr. Skälet till detta är att Hässelby-Vällingby har tagit emot ett stort antal flyktingar, som efter avslutad introduktionsperiod är i behov av fortsatt ekonomiskt bistånd. Den slutliga budgeten för ekonomiskt bistånd uppgick därmed till netto 92,1 mnkr. I bokslutet redovisas ett utfall om 92,7 mnkr (83,5 mnkr år 2008).

Handläggningskostnaderna för ekonomiskt bistånd budgeterades till 23,0 mnkr. Bokslutet redovisar utfall om 23,5 mnkr (21,9 mnkr år 2008).

Kostnader för ekonomiskt bistånd till skuldsanering av hyresskulder har ökat från 0,5 mnkr till 0,8 mnkr. Förvaltningen har arbetat för välgrundade beslut om bistånd till hyresskulder samt erbjudit egnamedelsförvaltning för att undvika nya skulder bl.a. i samarbete med Vuxenenhets uppsökare. Familjer med hyresskulder har varit prioriterade. Hässelbyhem tog över ett stort antal hyreslägenheter i november 2008 men först i maj 2009 kom arbetet med uteblivna hyresinbetalningar i gång. Som följd av uppdämt behov och strikt policy mot försenade hyresinbetalningar ökade antalet uppsagda hyresgäster drastiskt. Enheten för Ekonomiskt

bistånd och Vuxenenheten har träffat företrädare för Hässelbyhem regelbundet sedan juli 2009 vilket har förbättrat samarbetet avsevärt.

Samverkan med Jobbtorget i Vällingby har fortgått under året. Totalt har 1 163 arbetssökande försörjningsstödstagare från Hässelby-Vällingby varit inskrivna som aspiranter vid Jobbtorget. Under året har 690 nyinskrivningar gjorts och 186 personer har avslutats då det fått arbete och blivit självförsörjande.

En grupp om 229 personer har varit aktuella på Jobbtorget i ett år eller mer. Under hösten påbörjades ett arbete med att noggrannare genomlysa gruppens behov av insatser både från förvaltningens och från Jobbtorget sida. Arbetet kommer att slutföras under våren 2010.

En samverkansgrupp för individärenden inom den s.k. Turid-gruppen har återstartats. I gruppen möts representanter för Arbetsförmedlingen, Jobbtorget, Vårdcentralen, Arbetsforum, Vuxenenheten och Beroendemottagningen.

Ett internt utvecklingsarbete inom enheten för Ekonomiskt bistånd har genomförts. Det har omfattat arbetsfördelning mellan socialsekreterare och ekonomihandläggare, systematiskt arbetsmiljöarbete, dokumentation och registrering i Paraplysystemet, samarbete med Vuxenenheten och samordning av administrationen inom enheten samt arbetsrutiner inom mottagningsgruppen.

I december 2008 utvecklades förvaltningens kontaktcenter. Kontaktcentret har byggt upp ett nära samarbete med främst mottagningsgruppen. Två anställningar har överförts till enheten för att ta över dessa arbetsuppgifter. Det har inneburit vissa tillgänglighetsproblem. En verksamhet med endast två medarbetare är mycket sårbar vid oförutsedd personalfrånvaro.

Flyktningmottagandet har fortsatt att minska. Antalet hushåll aktuella för introduktionsersättning hade i november 2009 sjunkit till 97. Antalet handläggare har anpassats till utvecklingen. Förvaltningen har undersökt förutsättningarna för en nära samverkan med Spånga-Tenstas och Rinkeby-Kistas samordnade flyktningmottagning i Kista men inte funnit att det skulle medföra ökad kostnadseffektivitet.

Arbetsforum har tillhandahållit arbetsträning i syverkstad och i utearbetslag, OSA-anställningar och feriearbeten för skolungdom. Utelaget utför park- och naturvård samt vissa reparationer och måleriarbeten åt stadsdelens verksamheter. Under året har totalt 102 personer varit inskrivna vid verksamheten. 17 personer har avslutats till egen försörjning. 31 personer har under året genomfört praktik på extern arbetsplats. Förvaltningen har haft avtal om 19 OSA-anställningar. Arbetsforum har strävat efter att intensifiera samverkan med Arbetsförmedlingen i Vällingby för att öka genomströmningen på dessa platser.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,3 %	4 %	3,5 %	Årsredovisning 2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna bidragstagare	67,5 %	67 %	62 %	Årsredovisning 2009
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha)	25 st	50 st	1 400 st	Årsredovisning 2009
<p>Kommentar: Övergång av verksamheter inom Omsorg om personer med funktionsnedsättning och Äldreomsorg till privata utförare och ombyggnad av vård- och omsorgsbostaden Hässelgården har minskat möjligheten att ta emot aspiranter från Jobbtorg.</p>				
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	6,1 %	6 %	6,0 %	Årsredovisning 2009
Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	50 %	50 %	50 %	Årsredovisning 2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Gemensamt med Jobbtorg Stockholm och försäkringskassan ta fram metoder för bedömning av arbetsförmåga hos individen	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Kommentar: Förvaltningen har nära samarbete med Jobbtorget dit alla försörjningsstödstagare, som anger arbetslöshet som försörjningshinder, remitteras. Samarbetet med Försäkringskassan sker dels i Turidgruppen (övergripande och mest informativt), dels i enskilda ärenden på handläggarnivå.</p>			

Stadsdelsnämnderna ska minska behovet av och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser	2008-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Aktiv och noggrann handläggning, samarbete med Jobbtorget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Hässelby vårdcentral på både handläggarnivå, där en samverkansgrupp bildats, och på övergripande informativ nivå (Turidgruppen), har bedrivits under året för att minska behovet av och förkorta tiden för uppbärande av ekonomiskt bistånd.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utarbeta rutiner för att stävja felaktiga • utbetalningar av ekonomiskt bistånd	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Nyanställda socialsekreterare har erhållit introduktion inom enheten och deltagit i stadens utbildning för nyanställda socialsekreterare om stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Samtliga handläggare har deltagit i utbildningen för att förebygga felaktiga utbetalningar.			

NÄMNDMÅL:

Alla arbetsföra flyktingar ska hänvisas till SFI och Jobbtorget i syfte att öka deras självförsörjandegrad

● Uppfylls helt

Samtliga flyktingar som tas emot i Hässelby-Vällingby anmäls till SFI-utbildning och Jobbtorget i Vällingby. De erhåller strukturerad samhällsinformation i både gruppform och individuellt. Då antalet flyktinghushåll minskat har informationstillfällena i grupp blivit färre. Samarbetet med Jobbtorget och Arbetsförmedlingen har fortlöpt som planerat.

NÄMNDMÅL:

Alla vuxna flyktingar ska ha en individuell introduktionsplan.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Alla vuxna försörjningsstödstagare som tillhör Jobbtorget ska aktualiseras vid Jobbtorget i Vällingby

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Översyn av organisation och arbetssätt</p> <p>☒ görs under 2009 för effektivare resursutnyttjande</p> <p>Kommentar: Utvecklingsarbete inom enheten för Ekonomiskt bistånd har genomförts. Det har omfattat delaktighet, arbetsfördelning mellan socialsekreterare och ekonomihandläggare, arbetsmiljöarbete, dokumentation i Paraplyet, samarbetet med Vuxenenheten och samordning av enhetens administration.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Intensivt och nära samarbete med Jobbtorget. Metodutvecklingsarbete med stadsdelens arbetsträning och andra stadsdelsförvaltningar</p> <p>☒</p> <p>Kommentar: Samarbetet mellan enheten för Ekonomiskt bistånd och Jobbtorget i Vällingby sker i olika forum: Handläggare, arbetsgrupper, biträdande chefer och enhetschefer. Syftet är att alla frågor och klagomål ska lösas. Team 2 och Arbetsforum startade ett gemensamt metodutvecklingsarbete under hösten med fortsättning under 2010.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>☒ Prioritera barnfamiljer till olika insatser</p> <p>Kommentar: Barnfamiljer prioriteras till Budget- och skuldrådgivning och till Jobbtorg Resurs.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>☒ Samarbeta internt och externt för att fler bidragstagare ska nå egen försörjning</p>	2009-01-01	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: En samverkansgrupp för individärenden startade 2009. I den ingår representer från stadsdelsförvaltningen, Jobbtorget, Arbetsförmedlingen och Vårdcentralen i Hässelby.

Skapa fungerande och varaktiga samverkansformer med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Jobbtorget, landstinget m.fl.	2009-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Samverkansgruppen Turid har fortsatt att utbyta erfarenheter och information om förändringar m.m. som är aktuella inom respektive ansvarsområde. I gruppen ingår Ekonomiskt bistånd, Vuxenenheten, Socialpsykiatri, Jobbtorget, Vårdcentralen i Hässelby, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och landstingets öppenpsykiatri. Gruppen har letts av avdelningschefen för Individ- och familjeomsorg. Turidgruppens träffar har medfört att en samverkansgrupp på handläggarnivå har startat för att lösa långvariga klientärenden som är aktuella inom flera instanser.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsförvaltningen ska samverka med Rinkeby-Kistas kommunövergripande verksamhet för att samordna flytt mellan kommunerna.

● Uppfylls helt

Samtliga flyktingar som uppger att de har bostadsproblem erbjuds att få ansöka om organiserad kommunflytt. Alla som accepterar detta erbjudande anmäls till den kommunövergripande verksamheten.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningen bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från de egna verksamheterna samt verkar i övrigt för att stadsmiljön ska utvecklas på ett hållbart sätt i enlighet med stadens miljömål. Emellertid bedöms att för några av Kf:s indikatorer kan förvaltningen för närvarande inte bidra till fullständig måluppfyllelse. Förvaltningen har initierat ett projekt med målet att samtliga verksamheter som hanterar livsmedel ska sortera ut matavfall för biologisk behandling. Vidare kommer förvaltningens arbete med att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel att intensifieras, orsaker och eventuella svårigheter ska utredas för att möjliggöra en ökning av andelen inköp av ekologiska livsmedel. Information ska genomföras i syfte att minska antalet fordon som körs med dubbade däck.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens stor- kök eller storhushåll i ■ stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	0 %	10 %	20 %	2009
Kommentar: Förvaltningen kommer under år 2010 att vidta aktiviteter i syfte att säkerställa måluppfyllelsen.				
Andel av stadens fordon ● som använder dubbade däck	24 %	50 %	50 %	2009
Andel av stadens verk- samheter som sorterar ut ● förpackningar och pap- per	100 %	100 %	100 %	2009
Andel av verksamheter som har ett systematiskt ● arbete för effektiva resor och transporter	100 %	100 %	100 %	2009
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens ● egna och leasade eta- nol- och fordonsgasfor- don	84 %	80 %	85 %	Årsredovisning 2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel</p> <p>■</p>	9 %	20 %	öka	Årsredovisning 2009
<p>Kommentar: I redovisningen ingår endast inköp av ekologiska livsmedel som har bokförts på konto 6442. En del livsmedelsleverantörer splittrar inte fakturorna beträffande ekologiska och konventionella livsmedel med den påföljd att redovisningen blir felaktig. Upphandlade leverantörer kan stundtals inte leverera ekologiskt odlad inom vissa varugrupper. Vid halvfabrikat är det svårt att veta andelen ekologiskt odlade råvaror som ingår i kosten. Andelen inköpta ekologiska livsmedel är därför större än vad som framgår av redovisningen.</p>				
<p>Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon</p> <p>●</p>	85,71 %	75 %	90 %	Årsredovisning 2009
<p>Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontormöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår</p> <p>●</p>	100 %	100 %	100 %	2009
<p>● Elförbrukning</p>	5 607 133 kWh	8 000 000 kWh	minska	2009

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna i Hässelby-Vällingby bidrar till en bättre miljö

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningen kommer under år 2010 att vidta aktiviteter med syftet att verksamheternas miljöarbete ska verka för att säkerställa måluppfyllelsen av stadens miljöprogram. *Se kommentar under Kf:s mål för verksamhetsområdet.*

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Handlingsplan för miljöarbetet.	2009-01-01	2010-12-31	

Kommentar: Arbetet med en handlingsplan för verksamheternas miljöarbete har påbörjats under året. Avsikten är att den ska färdigställas under år 2010.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

● Uppfylls helt

Engagemanget i stadsdelsområdet hos olika intressenter och målgrupper har bidragit till väl fungerande nätverk som i samverkan lyckats genomföra många aktiviteter, arrangemang och även skapa ett allhus. Inriktning på unga och på att bygga broar mellan olika generationer, intressen och etniska grupper har bidragit till ett tryggare och trivsammare Hässelby-Vällingby. Gruppen "unga" har skapat många aktiviteter både i samverkan med andra grupper och i form av egna aktiviteter (festival, musikkonserter, musikaler, dansuppträdanden, discon, egen film m.m.). I vissa fall har det skett samverkan med kulturskolan och föreningslivet.

Fritidsverksamheterna för barn och unga har bedrivit förebyggande arbete med fokus på det positiva i avsikt att förstärkt det sunda. Verksamheterna har arbetat för att engagera barn och ungdomar att ta del av stadsdelsområdets integrations- och trygghetsarbete. Samtidigt har erbjudits möjlighet att pröva olika fritidsaktiviteter för att inspirera och skapa självförtroende samt visa vägen in i föreningslivet.

En satsning har gjorts på Åkermynthans fritidsgård med utökat öppethållande och insatser för att nå unga i kringliggande bostadsområden. Föräldravandring pågår i samverkan mellan fritidsgården och Smedshagsgruppen.

Fritidsverksamheterna har genomfört arrangemang som liverock, teater, cirkusskola, utflykter, hajker, skidresor, ungdomsfestivaler, allsång, tjejmässa, valborgsarrangemang m.m. Under sommaren erbjöds besökarna vid de sommaröppna verksamheterna, strandbad och parklekar, cirkusskola, workshop samt även traditionella sommaraktiviteter.

Tack vare medborgarnas engagemang och vilja till samverkan har via processarbete en mängd arrangemang genomförts som samtidigt verkat för ett tryggare och trevligare Hässelby-Vällingby. Planerade utställningar och festivaler har genomförts som exempelvis Höströj, Hässelbygårds Lucia, Kyrkhamnsdagen, konstutställningar hela året på Galerie Plaisiren. Även nya aktiviteter har tillkommit genom aktiva medborgare och föreningar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal deltagande barn och ungdomar i egen skapande verksamhet	5 000 st	5 000 st	tas fram av nämnden	2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Barn och ungdomar ska ges möjligheter att uppleva och själva utöva olika former av kultur	2009-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Bidragsgivningen ska säkerställa likabehandling	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Kulturbidrag kan sökas för publika samverkansarrangemang. Säkerställandet av att ansökningar och bidrag behandlas lika sker genom givna riktlinjer.			
☐ Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet ska öka	2009-01-01	2010-12-31	
☒ Driften av parklekarna kan erbjudas utomstående entreprenörer.	2009-01-01	2010-12-31	
Kommentar: All öppen fritidsverksamhet drivs sedan många år via entreprenad.			
☒ Stadsdelsnämnderna ska bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: I parklekslokalerna integreras LSS omsorg/kortidstillsyn och klubbverksamhet för mellanstadiet med den öppna fritidsverksamheten.			
☒ Stadsdelsnämnderna ska tillgängliggöra kulturaktiviteter för barn i förskoleåldern	2008-01-01	2009-12-31	
Kommentar: I samverkan med parklekar, fritidsgårdar, frivilligorganisationer, föreningsliv, studieförbund, kulturskolan, skolor och förskolor har förvaltningen via processarbete genomfört flera kulturarrangemang med och av barn och unga. Exempel är cirkusskola i parklekar och på strandbad, förskolans egna konstutställningar.			

NÄMNDMÅL:

Barn och ungdomar i Hässelby-Vällingby erbjuds innehållsrik, meningsfull och lättillgänglig fritidsverksamhet

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Invånarna i Hässelby-Vällingby ska inspireras till att uppleva och aktivt delta i ett rikt, varierat och lokalt lättillgängligt kultur- och idrottsliv.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Genom ett aktivt kommunikationsarbete verka för att nya nätverk bildas.	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Publika kulturarrangemang med ett rikt och varierat innehåll genomförs lokalt i stadsdelen.	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

● Uppfylls helt

Under året har flera projekt genomförts eller påbörjats för att hålla stadsdelsområdet rent, tryggt och säkert. Förvaltningen har en fortlöpande dialog med de boende oftast direkt på plats för att på så sätt hitta bra lösningar i samverkan med berörda.

Åtgärder har vidtagits för att skapa trygga lekplatser. Uppsättning av ny lekutrustning har skett vid Gulsippan, Grötfatet och Ådalens lekplatser. Tillsammans med Trafikkontoret har en ny lekplats gestaltats och anlagts i Smedshagen. För att skapa attraktiva stråk har ny vägbeläggning anlagts på parkvägar i Backlura och Kälvesta. I samarbete med Stockholm Vatten har en anläggning för lokalt omhändertagande av dagvatten har anlagts vid Bergslagsplan. Lövsta våtmark- och dammprojekt med syfte att skapa ett biologiskt reningsverk för att bevara mångfalden avslutades under året.

Trygghetsprogrammet

I samverkan med bostadsföretag, föreningar samt andra förvaltningar har ett trygghetsprogram utarbetats med gemensamma åtgärder. En samordnare har anställts för att alla berörda aktörers insatser för trygghetsskapande åtgärder ska kunna samordnas effektivt. I detta arbete prioriteras förebyggande insatser kring ungdomar och unga vuxna, områdesinsatser genom medborgarengagemang och trygghetsinsatser i samverkan med hyresvärdar och boende. Stadens brottsförebyggande program har varit utgångspunkt för detta arbete. För Hässelby Gårds centrum med närområde har förvaltningen tillsammans med bl.a. fastighetsägare, näringsliv och trafikkontoret inlett ett utvecklingsarbete (enligt s.k. BID-konceptet) för ett tryggare, attraktivare och mer tillgängligt centrum.

Kvinnofridsteamets arbete under året beskrivs nedan under nämndmålet.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med brand- och räddningsnämnden kontinuerligt genomföra informationsinsatser och ● förebyggande åtgärder för att förbättra brandskyddet för identifierade riskgrupper.	2009-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Invånarna erbjuds trygga och attraktiva mötesplatser och stråk

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Projektering påbörjas av skulpturpark och upplevelsestråk i Hässelby Gård.	2009-01-01	2010-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Under hösten år 2009 intensifierades de fysiska insatserna med nya installationer i form av sittningar i olika färger samt trädplanteringar.

NÄMNDMÅL:

Skötsel av naturmark, park och strandbad samt plaskdammar, renhållning och vinterväghållning ska utföras för att ge invånarna ett välvårdat stadsdelsområde

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☒ Lekplats Smedshagen förnyas gemensamt med Trafikkontoret.	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

☒ Lövsta våtmark- och dammprojekt avslutas under år 2009. Ett projekt med syfte att skapa ett biologiskt reningsverk för att bevara mångfalden.	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

NÄMNDMÅL:

Våld i nära relationer ska motverkas

● Uppfylls helt

Förvaltningens kvinnofridsteam har under året haft nya kontakter med 161 våldsutsatta kvinnor, av vilka många har barn. Kontakt med teamet har aktualiserats via anmälan, polisen eller genom eget initiativ. 45 kvinnor som bedömts vara utsatt för s.k. hedersrelaterat våld har nyaktualiserats. I akut skede, ofta genom placering av socialjouren, eller vid utredning, har erbjudits skyddat boende vid kvinnojouren (40 kvinnor med sammanlagt 51 barn).

Under början av året hade kvinnofridsteamet en ökning av antalet placeringar. Förvaltningen genomförde då en granskning av metoder och översyn av pågående ärenden samt förde diskussion om organisationstillhörighet. Teamet har nu förts från Vuxenheten till Barn- och ungdomsenheten. De stora flertalet våldsutsatta kvinnor har minderåriga barn, som i många fall bevittnat våld.

Teamet har fortsatt att arbeta med metodutveckling och rutiner för att ta emot män som utövat våld i nära relation. Arbetet som först drevs som projekt är nu en del i ordinarie verksamhet. Teamet når männen genom de barnutredningar som Barn- och ungdomsenheten gör med anledning av våld inom familjen. Enheten har två socialsekreterare med specialkompetens om våldets verkningar i barnfamiljer. De handlägger ärenden där man misstänker att det förekommit våld eller hot i nära relationer. Berörda familjer erbjuds stöd.

Under året genomfördes med stöd av medel från Länsstyrelsen en utbildning kring hedersrelaterat våld och förtryck. Den bestod av fyra seminarietillfällen till vilka samtliga anställda vid stadsdelsförvaltningen inbjöds.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:

2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

◆ Uppfylls delvis

De boende erbjuds sedan tidigare valfrihetssystem inom förskola, äldreomsorg och personlig assistans. Från halvårsskiftet 2009 har valfrihetssystem införts även inom övriga delar av omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Förberedelser pågår avseende boende och sysselsättning inom socialpsykiatri.

Genom konkurrensutsättningen har tillkommit flera olika utförare inom nämndens verksamhetsområden. Sedan flera år drivs hela fritidsverksamheten för barn och ungdom av upphandlad entreprenör. Av förskolorna i området har ungefär en tredjedel privat huvudman och inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning sker nu merparten av verksamheten i enskild regi. Genom upphandlingen år 2008 av Koppargårdens vård- och omsorgsboende (f.d. Råcksta sjukhem) sker en betydande del även av äldreomsorgen i privat regi. Under 2009 har gruppboendena inom socialpsykiatri upphandlats och från och med 1 februari 2010 drivs dessa av privat entreprenör.

Medborgarna informeras om olika verksamheter - kommunala och privata - genom information på webbplatsen, tryckt information och muntlig information. Såväl skriftlig som muntlig information målgruppsanpassas på olika sätt. Bland annat utvecklas webben så att personer med funktionshinder lätt kan ta till sig information.

På webben kan medborgarna på ett översiktligt sätt göra jämförelser mellan olika verksamheter, kommunala och privata. Exempel på jämförelseindikatorer kan vara antal brukare (t.ex. barn, äldre, personer med funktionsnedsättning), nöjd kundundersökningar m.m. Jämförelsefunktionen byggs successivt ut.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal genomförda personalövertaganden (alla nämnder)	0 st	1 st	20 st	Årsredovisning 2009

Kommentar:

Under året har genom upphandling en rad verksamhetsövergångar både genomförts och även förberetts inför år 2010. Det har gällt enheter inom Omsorg om personer med funktionsnedsättning respektive inom Socialpsykiatri. De nya utförarna är etablerade vårdföretag - något personalövertagande har inte ägt rum. Förvaltningen har informerat chefer och medarbetare om möjligheterna till avknoppning.

Under året har staden anbefallt uppehåll tillsvidare när det gäller personalövertagande inom förskoleverksamheten.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Valfrihetsmodell för boende, daglig verksamhet och korttidsboende införs		2009-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förebyggande insatser prioriteras alltid inom barn- och ungdom - där så är möjligt - i förhållande till biståndsbedömda insatser

◆ Uppfylls delvis

Öppenvårdsenheten har avsatt vissa resurser för att säkerställa att allmänheten kan erbjudas förebyggande insatser - dock måste betydligt större resurser avsättas för biståndsbedömda öppenvårdsinsatser som är mer akuta. Öppenvårdsenheten har infört föräldrarådgivning per telefon. I pågående gruppverksamhet, t.ex. Komet för yngre barn, erbjuds öppet intag om det finns lediga platser. Öppenvården bedriver verksamhet vid Familjecenter i Vällingby och Ungdomsmottagningen. Vid Familjecentret i Vällingby finns en öppen förskola för unga mödrar en förmiddag per vecka. Öppenvården har under 2009 fram till oktober månad kunnat erbjuda tre stödande och rådgivande samtal utan att socialakt upprättats. Individuellt utförd föräldrarådgivning samt viss uppsökande verksamhet bland ungdomar bedrivs.

NÄMNDMÅL:

Information ska vara anpassad till målgruppen.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Medborgarna ska kunna jämföra mellan olika utförare

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Plats i förskola och familjedaghem ska kunna erbjudas i varje planområde

● Uppfylls helt

Plats kan erbjudas inom Hässelby-Vällingby men tillgången motsvarar inte alltid efterfrågan inom varje enskilt planområde.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

● Uppfylls helt

Arbetet med att planera förskolor som motsvarar behovet har gett resultat då barnomsorgsgarantin har kunnat uppfyllas. En ny förskola i Råcksta startade under våren. Antalet barn i stadsdelsförvaltningens förskolor har ökat med 70.

Genom chefernas aktiva val i samband med nyrekrytering, samarbetet med lärarutbildande högskolor och en medveten marknadsföring har andelen förskollärare ökat.

Språkutvecklingsarbetet har varit i fokus. Förskolorna har tagit fram olika analysmodeller som grund för det fortsatta arbetet med barns språkutveckling. I takt med att barn med annat modersmål fortsätter att öka har förskolorna blivit bättre på att ta vara på de språkkunskaper som finns hos befintliga pedagoger. Det ökade användandet av många språk har visat sig gynna barnens flerspråkighetsutveckling så att de vill och vågar använda sitt hemspråk.

Deltagandet i stadens satsning på utbildning i lokalt kvalitetsarbete syns på ett positivt sett utifrån att flera enheters ledningsorganisation skapat en kultur som gagnar kvalitetsarbetet.

Inom ramen för den stadsdelsövergripande satsningen Förskola på 2000-talet pågår arbetet med att skapa en trygg förskola som lägger grunden till det livslånga lärandet. Förskolorna har lagt ner mycket arbete på att skapa lärande och utmanande miljöer såväl ute som inne. Miljön är i ständig förändring och pedagogerna har en förståelse för att miljö och material påverkar barnens möjligheter till utveckling och lärande.

Den pedagogiska dokumentationen är ett viktigt verktyg för att fånga upp och synliggöra barns lärande.

Rutiner för övergång från förskola och familjedaghem till förskoleklass och skola har tagits fram i syfte att ge barnen bästa möjliga start i skolans värld.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	8,93 %	9 %	13%	Årsredovisning 2009
● Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	6,78 %	7 %	19%	Årsredovisning 2009
◆ Andel förskollärare	37 %	38 %	43,5%	2009

Kommentar: Andelen varierar kraftigt mellan olika enheter. Låg personalomsättning och avsaknad av utbyggnad i vissa områden hämmar ökningen. Kompetensutvecklingseffekten tar flera år i anspråk.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> ● Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande 	76 %	76 %	tas fram 2009	2009
<p>Kommentar: Svarsfrekvensen i undersökningen var såväl i staden som i stadsdelen så låg, att resultatet inte är statistiskt signifikant. Några slutsatser kan därför inte dras på detta resultat.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> ● Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året 	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
<ul style="list-style-type: none"> ● Resultatet av enheternas självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskola 	3	3	Tas fram 2009	2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Förskolan ska utveckla kvalitetsmått och metoder för utvärdering som relaterar till förskolans mål och uppdrag 	2009-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans personal kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare 	2007-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Under 2009 har 12 barnskötare deltagit i utbildningsprogrammet som Stockholms stad har för barnskötare som utbildar sig till förskollärare på distans på Stockholms universitet och Södertörns högskola. Under hösten 2009 påbörjade två barnskötare sina studier inom Förskolelyftet.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ☑ Stadsdelsnämndernas verksamhetsområdet äldreomsorg och förskola ska tillsammans utveckla metoder för den enskildes trygghet, oberoende, inflytande och respekt. 	2009-01-01	2009-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga 	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: I aktiv samverkan med föreningsliv och frivilligorganisationer har en mängd av aktiviteter genomförts för barn och unga under 2009. Målet har varit att främja delaktigheten och förbättra tryggheten och bygga broar mellan ungdomsgrupper. Detta arbete har fallit väl ut genom en mängd engagerade föreningar och verksamheter: Exempelvis dagkollo i samverkan med fältskolan och Smedshagsgruppen, Cirkusworkshop i samverkan med föreningslivet och lovverksamhet i samverkan med SMU och Smedshagsgruppen, liksom föreläsningsserie om likheter mellan olika religioner. Tjejmässa genom samverkansprocesser med fritidsverksamheterna, föreningslivet och kulturskolan samt festival i samverkan med föreningslivet och fritidsverksamheterna.

NÄMNDMÅL:

Förskolorna fokuserar på kärnverksamheten genom implementering av förskolans läroplan (LpFö 98) och förskoleplanen

● Uppfylls helt

Förskolornas aktiviteter utformas med utgångspunkt från läroplanens mål, med hänsyn till lokala förutsättningar och barnens behov. Detta uttrycks i deras verksamhetsplaner.

Redovisning sker i den av staten fastställda "Kvalitetsredovisning inom skolväsendet". Årets redovisning godkändes av nämnden 15 december 2009.

NÄMNDMÅL:

Förskolorna utarbetar analysmodeller som grund för arbetet med barns språkutveckling

● Uppfylls helt

Samtliga enheter har tagit fram analysmodeller under året, som stöd för sitt fortsatta arbete.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen**

● Uppfylls helt

Gemensamt

Genom beslut i stadsdelsnämnden i november 2008 inrättades ett *ledningssystem för kvalitetsarbetet* inom verksamheter som omfattas av SoL, LVU, LVM och LSS med utgångspunkt i föreskrifter och allmänna råd enligt Socialstyrelsens författningssamling 2006:11. Kvalitetssystemet ingår i nämndens system för intern kontroll och har implementerats under 2009.

Individ- och familjeomsorg

Inom individ- och familjeomsorgen pågår ett utvecklingsarbete för ökad trygghet, värdighet och valfrihet. Enheterna tar varje år fram kvalitetsgarantier gentemot brukarna. Därvid fästs stor vikt vid professionell myndighetsutövning och systematisk klagomålshandling. Genom beslut i stadsdelsnämnden i juni bestämdes att avdelningarna Individ- och familjeomsorg och Omsorgen om personer med funktionsnedsättning från och med 1 januari 2010 skulle läggas samman till en gemensam avdelning - avdelningen för Socialtjänst.

Under har genomförts konkurrensupphandling av socialpsykiatrins boenden. Från och med den 1 februari 2010 kommer boendena Ekeby, Paradssängen och Säteritaket att drivas på entreprenad av Aleris Omsorg AB. Avtalet gäller fram till den 31 januari 2013.

Barn- och ungdomsenheten

Antalet anmälningar i barn- och ungdomsärenden har minskat något till 1 522 jämfört med 2008 då 1 611 anmälningar registrerades. Därmed har trenden med ständigt ökande antal anmälningar brutits. Antalet ungdomsärenden (13-20 år) minskar medan antalet barnärenden (0-12 år) ökar. Majoriteten av anmälningarna utgörs dock fortfarande av ungdomsärenden, ca 900. De vanligaste anmälningsorsakerna är kriminalitet och missbruk hos ungdomar och familjevåld i barnfamiljerna.

Antalet ungdomar som aktualiserats för heldygnsvård (jourhem, familjehem, hvb-hem) har ökat under 2009. Ett flertal ungdomar har så allvarliga problem att det inte varit möjligt att med öppenvårdsinsatser på hemmaplan vända utvecklingen. Flera familjer som under året flyttat till stadsdelen har sedan tidigare haft stora insatser av sin gamla hemstadsdel. Hässelby-Vällingby har då fått överta ansvaret för pågående insatser.

Ett antal ensamkommande ungdomar med uppehållstillstånd har även i år kommit till stadsdelen. I några fall har ensamma ungdomar kontaktat förvaltningen då deras föräldrar avvikit efter beslut om avvisning. Detta har medfört jourhemsplaceringar.

Barn- och ungdomsenheten har under året förstärkts med nio nya anställningar inklusive arbetsledning för att hinna med utredningsarbetet och dokumentationen på ett rättssäkert sätt och av arbetsmiljöskäl. Under året har ytterligare en enhetschef anställts och enheten har nu två enhetschefer som delar på ansvaret. Under året övertog enheten även uppföljningsansvaret i ärenden med öppenvård, samverkan med skolor, förskolor, BMM, BVC och polis, samt handläggningsansvar för barnfamiljer som bor i jourlägenheter.

En viktig utvecklingsfråga inom enheten har under 2009 varit att finna arbetsformer som tryggar att utredningstiden 4 månader kan hållas. Resultatet har förbättrats under året, men en del arbete återstår. Implementeringen av BBIC (Barnets behov i centrum) har fortsatt under ledning av enhetens BBIC-samordnare. Tekniska problem i Paraplysystemet har medfört svårigheter att skriva i BBIC-utredningsmallen. Detta ska enligt löfte åtgärdas av staden under 2010.

Öppenvårdsenheten

Under 2009 har 420 familjer med 632 barn berörts av Öppenvårdens insatser. Det är en minskning i antal jämfört med 2008, men samtidigt har komplexiteten i familjernas problem ökat och blivit allvarligare. Det har medfört att arbetsinsatserna per familj har ökat jämfört med tidigare år.

Antalet insatser under åren 2001-2009 ser ut enligt nedan:

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal	333	335	375	409	715	725	734	652	632

Öppenvårdsenheten har under året ökat fokuseringen på att erbjuda effektiva insatser "på hemmaplan" för att minimera antalet placeringar. Enheten tillhandahåller insatser av intensiv karaktär, vissa insatser på fältet, gruppverksamheter, insatser i hemmen, familjebehandling och enskilda samtal. Samverkan med Bromma stadsdelsförvaltning sker regelbundet och fortsätter att utvecklas.

Arbetet har under riktats till familjer där barn riskerar att fara illa. Enheten har under året bedrivit relationsbearbetande familjebehandling, stödsamtal, föräldrautbildningar (Komet), aggression replacement training (ART) för ungdomar, stödsamtal till vuxna och barn, pedagogiskt och miljöterapeutiskt arbete i hemmen, aktivt stöd och coachning för ungdomar. Stödsamtal enligt den sk. Trappanmodellen erbjuds för barn som bevittnat våld. Enheten har tillsammans med Bromma stadsdelsförvaltning med stöd av medel från Länsstyrelsen startat en gemensam gruppverksamhet för barn till missbrukande- och psykiskt sköra föräldrar.

Förskollärarna och föräldrarådgivarna vid familjecentren i Hässelby och Vällingby har under 2009 fortsatt verksamheten med utbildning i svenskt föräldraskap för flyktingfamiljer som fått permanent uppehållstillstånd.

Västerorts Ungdomsmottagning är ett samverkansprojekt med Bromma stadsdelsförvaltning och landstinget. Under året har besöken ökat och kuratorerna hade 939 besök inbokade. Barnmorskorna hade 4 110 inbokade besök. Detta tyder på att mottagningen blivit väl känd bland stadsdelens ungdomar sedan starten 2007.

Öppenvården har under 2009 genomfört en brukarenkät bland de familjer man arbetar med. Av de 95 personer som svarat uppger närmare 90 % att de är nöjda med det stöd de fått. Drygt 80 % anger att kontakten med Öppenvården lett till en positiv förändring. 94 % svarar att de skulle rekommendera andra att ta kontakt med enheten. Enkätsvaren kommer att ligga till grund för fortsatt utveckling av kvalitetsarbetet inom enheten.

Vuxenenheten

Förvaltningens vuxenenhet har under året erfårit en fortsatt utveckling mot att unga vuxna med missbruk är en ökande åldersgrupp bland de som aktualiseras för utredning inom enheten. Under 2009 har totalt 193 personer aktualiserats. Det är en ökning med 30 jämfört med 2008. Av dessa utgörs 31 % av personer i åldersgruppen 18-25 år. En stor andel av dem har själva ansökt om hjälp att komma ur sitt missbruk. Den vanligaste formen av missbruk är narkotika där cannabis är den dominerande drogen. Det är fler män än kvinnor som söker hjälp. Endast 24 % är kvinnor.

Under 2009 har antalet personer som varit i behov av tvångsvård enligt LVM-lagstiftningen fördubblats jämfört med 2008. Under året har 16 personer tvångsvårdats. Under året inkom totalt 73 LMV-anmälningar till förvaltningen gällande 45 personer. Fem anmälningar gällde en och samma person. De flesta anmälningarna gällde män från 46 år och äldre med ett långvarigt alkoholmissbruk. Enligt lagen ska all vård i möjligaste mån ske i frivilliga former som med stöd av socialsekreterare kunde genomföras för 29 personer. Av dessa placerades 17 personer i stödboende och 12 påbörjade öppenvård med stöd av socialsekreterare och motivationskurs.

Vuxenenheten har under året medverkat i en utvecklingsgrupp kring verksamhetsuppföljning på nationell nivå. Detta medför att enhetens uppföljningsinstrument kan jämföras med t.ex. Malmö stad som andra delar av Stockholms stad. Redan nu kan konstateras att Hässelby-Vällingby har en högre andel personer med tyngre missbruk jämfört med riksgenomsnittet. Samtidigt kan det konstateras att stadsdelen har ett bra rehabiliteringsresultat gällande de klienter som fått behandlingsinsats.

Under 2009 har arbetet med behandlingsmetoden "Stopp och tänk" tagit fart och den har använts för att antal klienter. Motivationskurser har genomförts i både preventivt och motivationshöjande syfte. Deltagarna mår bättre och hittar ofta egna lösningar på hur man ska sluta eller minska sitt missbruk.

Vistet finns för de personer som har ett aktivt missbruk och som annars har små möjligheter att möta andra människor i ett kravlöst sammanhang. Verksamheten har under året bedrivits av förvaltningen som huvudman men med ett nära samarbete med flera kyrkliga församlingar. Under 2009 har det tagits fram en samverkansöverenskommelse som reglerar hur stadsdelens och församlingarnas arbete ska se ut. Vistet har 30-50 besök per dag och antalet olika individer uppgick till 105 under året.

Lägenhetsverksamheten har under året samordnat och haft övergripande ansvaret för andrahandsuthyrning av boende i försöks-, tränings- och jourlägenheter.

Hälften av de 126 lägenheterna som stadsdelen disponerat under året tillhör Svenska bostäder och hälften andra hyresvärdar. 10 klienter har kunnat ta över förstahandskontraktet. Under året har stadsdelen fått 20 nya lägenheter från bostadsförmedlingen.

Arbetet med att förhindra vräkningar har fortgått under året. Vuxenenheten och Enheten för Ekonomiskt bistånd har haft regelbundna möten med ledningen för hyresvärderna Hässelbyhem för att förbättra och utveckla stöd för att minska vräkningarna. Samarbetetsmöten sker även med övriga hyresvärdar och kommer att utökas under 2010. Stadsdelsförvaltningen får genom kopia på underrättelse om uppsägning av hyreskontrakt som sänds till hyresgästen, kännedom om risk för avhysning. Kontakt kan då tas med hyresgästen för att ge stöd för att undvika vräkning. Under 2009 verkställdes 17 avhysningar. Detta är en klar minskning jämfört med 2007 då 26 avhysningar noterades.

Socialpsykiatriska enheten

Förvaltningens socialpsykiatriska enhet har under året beviljat och utfört stödinsatser till i genomsnitt 305 personer samtidigt varje månad. Ytterligare 39 personer inom främst den neuropsykiatriska gruppen har under året haft insatser från boendestödet (30) och sysselsättningsverksamhet (10). Boendestödsteamet har gett insatser till 190 personer någon gång under året.

Enheten bedriver sysselsättning i egen regi på ArbetsCentrum för 90 deltagare och integrerat på träfflokalen Kompassen för åtta deltagare. Ytterligare 19 personer har erbjudits sysselsättning vid Västerorts Aktivitetscenter i Bromma. Under 2009 har totalt 140 personer deltagit i sysselsättning. Kompassens hade i snitt 70 besökare per dag, totalt ca 15 320 besök under året.

Under 2009 har förvaltningen i egen regi drivit gruppbostäderna Ekeby (24 platser) och Paradsängen (9) samorganiserat med Säteritakets stödboende (8). Till dessa boendeenheter har även sju externa lägenheter varit knutna.

En stor händelse under året har varit genomförandet av konkurrensupphandlingen av boendena Ekeby, Paradsängen/Säteritaket inklusive externa stödlägenheter. Stadsdelsnämnden beslutade i november 2009 att teckna avtal med Aleris Omsorg AB om övertagande av verksamhetsdriften fr.o.m. den 1 februari 2010 och t.o.m. den 31 januari 2013.

Under året har boende i enskilda lägenheter knutna till Bräckegatans stödboende genomförts för fem personer som deltagit i gemensamhetsaktiviteter på Bräckegatan.

Under året fortsatte arbetet med hemflyttningar från hem för vård och boende och en satsning på att hitta "hemma-plans" lösningar i syfte att undvika nyplaceringar. Vid årets början var 37 personer placerade, och vid utgången 35 personer. Fyra personer har kunnat flyttas hem. Två personer har nyplacerats - i första hand av kortare karaktär med en plan för snar hemflytt. Boendekedjan med flytt mellan boende på gruppbostäder, stödboenden, externa stödlägenheter och försöks- och träningslägenheter har fortsatt under året.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

I genomsnitt har omsorgen om personer med funktionsnedsättning omfattat 1 081 insatser per månad (föregående år 1 055 insatser per månad). Ökning har skett inom främst daglig verksamhet och personlig assistans. Utöver vad som redovisas nedan har inemot 60 personer trygghetslarm.

<i>Insatsslag</i>	<i>År 2009</i>	<i>År 2008</i>
Gruppbostad	107	108
Barnboende	13	18
Korttidsboende	111	103
Daglig verksamhet	191	177
Personlig assistans	110	102
Hemhjälp & hemvårdsbidrag	201	214
Personligt stöd	261	241
Tillsyn > 12 år	48	48
Övriga insatser enligt Sol	39	44
Summa	1 081	1 055

Den enskilde har i största möjliga utsträckning inflytande och medbestämmande över de insatser som ges. Insatserna anpassas till mottagarens individuella behov och utformas så att de stärker personens möjligheter att leva ett självständigt liv. I samverkan med den enskilde utformas en genomförandeplan utifrån fattade beslut. I genomförandeplanen framgår det vad, vem, när och hur insatsen ska utformas. Mål formuleras och uppföljning av dessa ska anges i tid. I genomförandeplanen framgår även att den enskilde informerats om verksamhetens synpunkts- och klagomålshantering.

Den enskilde och dennes anhöriga eller annan ställföreträdare ska känna sig trygga med de insatser som utförs. Därför utses en eller två stödpersoner till personer som har insatsen bostad med särskild service och daglig verksamhet. Stödpersonen har ett utökat ansvar för att ta tillvara den enskildes intressen och behov. Genom olika mötesformer t.ex. husmöten och verkstadsklubbar kan den enskilde vara delaktig och framföra synpunkter på verksamheten. Anhöriga/ställföreträdare inbjuds till anhörigmöten där utbyte av kunskap och erfarenhet sker genom dialog.

Verksamheterna arbetar kontinuerligt med bemötande och förhållningsätt. Med ett respektfullt bemötande menas att stadsdelen ska vara lyhörd för synpunkter och önskemål, ge sig tid att lyssna, anpassa information och aktiviteter utifrån den enskildes förutsättningar, vid behov använda kognitiva hjälpmedel och att ha tydliga rutiner på varje verksamhet.

Upphandling av verksamheter i konkurrens

Under året har upphandlingar genomförts enligt aktivitetsplanen med avtalsstart enligt vad som redovisas under Kf-mål 1.1. Förvaltningen beslöt i samarbete med lokala handikapprådet att bjuda in gode män och närstående till brukare vid de upphandlade verksamheterna samt representanter för Attendo Care respektive Carema Orkidén AB. Syftet var att diskutera kvaliteten inom respektive verksamhet, att redovisa av förvaltningen genomförda verksamhetsuppföljningar och brukarundersökningar.

Under upphandlingsprocessen har stor vikt lagts vid information till brukare, anhöriga/ställföreträdare och personal. Lokala handikapprådet har haft möjlighet att ge synpunkter både på förfrågningsunderlag och inkomna anbud. En enhetschef har ett särskilt ansvar för överförandet av driften till de nya utförarna.

Det pågår utveckling av metoderna för uppföljning av de avtal som stadsdelsförvaltningen tecknat. Förutom uppföljning av konkurrensutsatta verksamheter har stadsdelsförvaltningen svarat för årlig uppföljning av de sju enskilda verksamheter, som är belägna i Hässelby och Vällingby. Från hösten 2008 har Hässelby-Vällingby haft i uppdrag att följa upp sju utförare för ledsagning och avlösning enligt LSS och SoL i Stockholm stad som staden tecknat ramavtal med.

Myndighetssektionen

På myndighetssektionen arbetar bl.a. 14 biståndshandläggare fördelade på två grupper. En grupp om nio handläggare svarar för ärenden rörande vuxna personer och grupp om fem handläggare svarar för barnärenden. Dessutom finns enhetschef och en gruppledare. För att ha en rättssäker handläggning sker ärendedragning två timmar varje vecka tillsammans med gruppledaren. Det professionella arbetssättet inom myndighetsutövningen har getts stöd genom olika utbildningsinsatser.Handledning för stöd i ärendehantering har omfattat samtliga handläggare – under hösten har detta skett varje vecka. Enhetschefen och gruppledaren har haft handledning i ledarrollen. Samtliga handläggare har deltagit i föreläsningar (anordnade av central förvaltning) som berör deras respektive arbetsområden och brukargrupper samt deltagit i en heldagsutbildning om bemötande. Fem handläggare har deltagit i utbildning (7,5 högskolepoäng) om samtal med personer med funktionsnedsättning.

Enheten för personligt stöd

Enheten för personligt stöd har under året haft en betydande personalomsättning p.g.a. genomförd upphandling av gruppboende och daglig verksamhet. Samtliga biträdande chefer samt kontaktsekreterare har slutat och ersatts av biträdande chefer som valt att ha kvar sina anställningar i staden i stället för att övergå i tjänst hos upphandlade entreprenörer. Fokus har därför legat på att under året utbilda dessa chefer för deras nya uppdrag. Personalomsättningen har även påverkat den kvarvarande gruppboenden Mäster Karl. Förvaltningen har informerat och fört en dialog med brukare, anhöriga/ställföreträdare om denna process. Under 2009 har enheten för personligt stöd infört ett nytt system för tidsredovisning till Försäkringskassan och tidsregistrering till Serviceförvaltningen. Detta har effektiviserat enhetens administrativa arbete.

Äldreomsorg

I genomsnitt har äldreomsorgen omfattat 2 275 personer (omräknat i platser) i form av hemtjänst och boende i vård- och omsorgsboenden. Det är en ökning med 80 platser från föregående år. Ökning har skett inom hemtjänst och gruppboende medan sjukhemsverksamheten minskat. Nedanstående tabell redovisar även dagverksamhet och korttidsboende.

<i>Insatsslag</i>	<i>År 2009</i>	<i>År 2008</i>
Hemtjänst i ordinärt boende	1 651	1 571
Hemtjänst i servicehus	173	180
Dagverksamhet	52	62
Ålderdomshem	32	30
Sjukhem	182	200
Gruppboende	237	214
Korttidsboende	16	21

Ett kvalitetssystem har fastställts för äldreomsorgen och arbete pågår med att utarbeta, uppdatera och förankra rutiner.

Uppsökande verksamhet

Sedan hösten 2008 har Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning erbjudit ett förebyggande hembesök till alla som är mellan 75 och 80 år och inte har kontakt med äldreomsorgen. Syftet är att öka tryggheten i vardagen genom att informera om vad samhället kan erbjuda de äldre. Ett brev med erbjudande om ett förebyggande hembesök skickades till de 1 422 personer som är mellan 75 och 80 år. Utöver ett hembesök erbjöds även möjlighet till information per telefon, skriftligen eller vid informationsmöte på den öppna dagverksamheten Växthuset. 856 personer svarade och 480 valde att få skriftlig information per brev. 213 personer valde att få hembesök, 66 personer fick information via telefonsamtal och sammanlagt 100 personer deltog vid informationsmöten.

Informationen om äldreomsorgen har kompletterats med seminarier i samarbete med primärvården, Brommageriatriken, Brandförsvaret och Polisen. Under våren 2009 informerades om "Säkerhet i vardagen", och "Minnesproblem vid åldrande" var ämnet för höstmötet. Båda mötena var välbesökta.

Friskvårdscentrum och Växthuset

I stadsdelsområdet finns två öppna verksamheter för alla pensionärer. Friskvårdscentrum har tidigare haft främst rörelseaktiviteter såsom gym, Qi gong men har under året även utvecklats till en social mötesplats. En ny verksamhet, Växthuset, har byggts upp. Växthuset bedriver öppen dagverksamhet och har kvarboendestödande funktioner knutna till sig som heminstruktörer, anhörigkonsulent, vaktmästarservice och ergonomistöd (arbetsterapeut) till hemtjänsten. I lokalen finns även "Bo Optimal", visningsmiljöer med utgångs-

punkt från olika grupperns behov av hjälpmedel i hemmet. Verksamheten kommer även att kunna erbjuda utbildningar för personal.

Utbildnings och kompetensutveckling

Stadsdelen har prioriterat att erbjuda omsorgspersonal grundläggande utbildning till vårdbiträden. Alla enheter har fått full vikarietäckning inom äldreomsorgens budget. All hemtjänstpersonal har genomgått utbildningen ”Helhetssyn och kontaktmannaskap”.

Samtliga biståndshandläggare har fått utbildning i bemötande, samtalsmetodik och utredningsteknik. Under året har en minimässa med hemtjänstutförarna inom kundvalet anordnats. Syftet har varit att biståndshandläggarnas kunskaper om utförarnas verksamheter och kompetens ska öka med avsikt att hjälpa dem i rollen som konsumentvägledare för de äldre. Både handläggare och utförare har varit nöjda med arrangemanget som hädanefter ska återkomma årligen.

All personal inom äldreomsorgen har haft möjlighet att delta i en heldag om etik med Eric Blennberger.

Projekt som slutförts under året

- ”Matglädje i hemtjänsten”. Personal inom hemtjänsten har fått kunskap om mat och måltiden som helhet, bland annat näringslära, livsmedelsval samt praktiska kunskaper i enklare matlagning. Alla enheter har infört kostombud och tagit fram rutiner och egenkontrollprogram kring mat och måltider.
- ”Tillagning av mat för de boende på Skolörtens servicehus”. Köket på Skolörtens vård- och omsorgsboende har byggts om från ett mottagningskök till ett tillagningskök. En kock har anställts och restaurangen är i full drift sedan den 4 mars och finansieras med egna intäkter.

Anhörigkonsulent

En anhörigkonsulent har anställts under året för att samordna och utveckla anhörigstödande verksamhet.

Medicinsk ansvarig sjuksköterska

Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska ansvarar för kvalitet och säkerhet inom kommunens särskilda boendeformer, dag- och dagligverksamheter. Detta regleras i hälso- och sjukvårdslagen och förordning om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska arbetar fortlöpande med att säkerställa kommunens hälso- och sjukvård och ska:

- planera, styra, kontrollera, dokumentera och redovisa arbetet med verksamhetens kvalitet och säkerhet
- utarbeta och revidera rutiner utifrån lagar, föreskrifter och allmänna råd som rör hälso- och sjukvård
- hålla sig informerad om de förändringar som sker avseende författningar och annat som rör hälso- och sjukvården

- ansvara för att stadsdelsnämnden får information om kvaliteten i särskilda boenden
- hantera avvikelser och utreda eventuell anmälan enligt Lex Maria till Socialstyrelsen
- medverka i kvalitets- och utvecklingsarbete
- ha en rådgivande roll till verksamheterna och nämnden samt expert i frågor som rör den kommunala hälso- och sjukvården
- samarbeta internt och externt
- medverka i planering och i förändringsprocesser som berör hälso- och sjukvård

Äldreomsorgens MAS

Under 2010 har MAS utfört uppföljningar av två äldreboenden i egen regi och ett äldreboende inklusive dagverksamheter som drivs på entreprenad. Stockholm stad har tecknat ramavtal med olika privata företag i landet som årligen följs upp av stadens MASar. Sex av dessa privata äldreboenden som upphandlats centralt har följts upp av stadsdelsförvaltningens MAS.

MAS har tillsammans med ansvariga chefer inom äldreomsorgen haft två planeringsdagar för sjuksköterskor om sjuksköterskans roll och ansvar. MAS har även medverkat och haft utbildning i vårdhygien vid vårdpersonalen planeringsdagar.

MAS har tillsammans med farmaceut från Apoteket utfört kvalitetsgranskningar av läkemedelshanteringen i särskilda boendeformer inom äldreomsorgen samt anordnat utbildningar för sjuksköterskorna i dataprogrammet miniQ, som är ett hjälpmedel för läkemedelsgenomgångar.

På äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden har MAS tillsammans med hygiensjuksköterskan haft utbildningar och genomgångar gällande olika smittor, smittrisker och hygienrutiner samt den nya influensan A(H1N1).

Stadsdelsförvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterskor har tillsammans med stadens MASar reviderat vissa gemensamma rutiner kopplade till dataprogrammet VODOK.

MAS för Omsorg om personer med funktionsnedsättning samt Individ- och familjeomsorg

Inom avdelningen Omsorg om personer med funktionsnedsättning har MAS deltagit i upphandlingsprocessen av nio gruppboendestäder och tre dagligverksamheter som lades ut på entreprenad. När gruppboendestäderna togs över av entreprenörer ordnade MAS flertalet planerings- och utbildningsmöten med chefer och personal på samtliga gruppboendestäder samt sjuksköterskor från fyra olika vårdcentraler.

MAS har följt upp samtliga gruppboendestäder och dagliga verksamheter. Utöver detta har kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen med receptarie från Apoteket utförts på nio gruppboendestäder. Tillsyn av privata utförare inom stadsdelen har utförts av MAS på fyra gruppboendestäder och två dagliga verksamheter.

Inom socialpsykiatri har MAS deltagit i upphandlingsprocessen av två grupp-
bostäder, en stödbostad och fem satellitlägenheter. MAS har följt upp två
grupp- bostäder och utfört kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen med
receptarie från Apoteket på båda grupp- bostäderna samt utfört uppföljningar ut-
ifrån apoteksrapporten.

Övrigt inom MAS-uppdraget

- Fortlöpande revidering av hälso- och sjukvårdsrutiner
- Medverkan vid planering av ombyggnation av Hässelgårdens vård- och omsorgsboende
- Deltagande i upphandlingsprocessen av sjuksköterskepatrull för kvällar- och nätter inom äldreomsorgen
- Insamling av månadsstatistik avseende hälso- och sjukvård och infektions- registreringsuppgifter från samtliga enheter
- Introduktion och insamling av stadens kvalitetsindikatorer från äldreomsorgens vård och omsorgsboenden

MAS har tillsammans med biträdande avdelningschef inom äldreomsorgen och biträdande avdelningschef inom IoF färdigställt ledningssystemet för kvalitet inom hälso- och sjukvården. Under 2009 har fyra ärenden anmälts enligt Lex Maria varav en inom egen regi.

Rapporterade avvikelser 2009 inom äldreomsorg:

Vård- och omsorgs- boende	Antal boende	Läkeme- del adm	Fall- olyckor	Brist vård- kedja	Medicin- tekn	Omvård- nad m.m.
Skolorten	174	35	159	16		
Hässelgården	137	9	19	3		6
Koppargården	232	62	263	4	9	106

Anm. Hässelgården har 391 dokumenterade fallolyckor av vilka 19 rapporterats om avvikelse. Skolorten har 159 fallolyckor av vilka 128 registrerats i avvikelseprogrammet.

Rapporterade avvikelser 2009 inom omsorg om personer med funktionsned-
sättning:

	Antal boen- de	Läkeme- del adm	Fall- olyckor	Brist vård- kedja	Medicin- tekn	Omvård- nad m.m.
Funktionsnedsättning	84	47	3	2		
Socialpsykiatri	33	7		1		

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Andel av kostnader för individ- och familjeomsorg, barn och ungdom som används till förebyggande insatser</p>	15,2 %	15 %	tas fram 2009	2009
<p>Andel av utredningar där strukturerade kunskapsbaserade metoder för utredning av vuxna med missbruksproblematik används</p>	88,57 %	85 %	75 %	2009
<p>Kommentar: Resultatet baseras på stadsdelens egna uppgifter om genomförda strukturerade utredningar i enskilda missbruksärenden i andel av den totala mängden genomförda utredningar under året.</p>				
<p>Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (IoF)</p>	66,42 %	70 %	70 %	Årsredovisning 2009
<p>Kommentar: Trenden i stadsdelen är att fler familjer behöver mer omfattande och intensiva öppenvårdsinsatser för att undvika placeringar. Därför behöver resurserna koncentreras där de ger bäst resultat vilket kan medföra att målet ej nås fullt ut.</p>				
<p>Andel befintliga familjer hem med grundutbildning</p>	13,6 %	35 %	35 %	2009
<p>Kommentar: Barn- och ungdomsenheten anlitar ett antal erfarna familjehem som funnits innan grundutbildningen tillkom. Dessa har under årens lopp genomgått kontinuerlig och ofta omfattande fortbildning. Det är svårt att motivera dessa erfarna familjehem att genomgå en grundutbildning. Vidare har de flesta anknytningsfamiljer till flyktingar ej hunnit gå utbildningen under året. Enheten försöker motivera dem att gå utbildningen så snabbt som möjligt.</p>				
<p>Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom IoF, socialpsykiatri</p>	65,29 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
<p>Kommentar: Med tanke på vissa personers funktionshinder är det svårt att åstadkomma önskvärd delaktighet för att utarbeta en genomförandeplan. Att redovisad andel genomförandeplaner är så låg beror också till viss del på att införandet av valfrihetssystemet inneburit många omprövningar och nya beslut.</p>				

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andel nya familjehem med grundutbildning	25 %	100 %	100 %	2009
<p>Kommentar: Under året har 20 nya familjehem rekryterats till placerade barn. Då det i huvudsak rör sig om familjehem inom slakten, hade endast fem av dem genomgått grundutbildning när placeringarna gjordes. Familjerna kommer att motiveras att gå utbildningen under pågående placering. Ett förslag finns om att staden centralt ska ordna möjlighet att snabbt i samband med placeringar erbjuda grundutbildning till t.ex. släktingar och andra familjehem i barnets nätverk.</p>				
● Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (loF)	60,13 %	60 %	70%	Årsredovisning 2009
● Antal ej verkställda beslut enligt LSS (loF)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
● Antal ej verkställda beslut enligt SoL (loF)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
● Antal ej verkställda domar (loF)	0 st	0 st	0 st	2009
● Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
● Antal ej verkställda domar (funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	2009
■ Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (funktionsnedsättning)	2 st	6 st	100 st	2009
<p>Kommentar: Förvaltningen bevakar nybyggnationer av flerbostadshus för möjligheten att kunna inrätta servicelägenheter i dessa.</p>				
● Nöjda brukare (funktionsnedsättning)	91,35 %	80 %	tas fram 2009	2009
◆ Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	80 %	87 %	87 %	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Grundutbildning för omsorgspersonal har varit ett prioriterat område under året. På grund av neddragning av personal har stadsdelen förlorat flera medarbetare med utbildning. Flera har också sökt sig till privata utförare. Satsningarna på att utbilda personal fortsätter under 2010.

Andel omsorgstagare, inom äldreomsorgen, ■ som har en genomförandeplan	52,58 %	100 %		2009
--	---------	-------	--	------

Kommentar: Enheterna har kommit olika långt i arbetet med målet att samtliga omsorgstagare ska ha en genomförandeplan. En inventering av personalens kunskaper har gjorts och utbildningar i grundläggande datakunskap och i dokumentationssystemet Parasol har påbörjats under slutet av 2009. En arbetsgrupp med representanter från alla enheter har bildats med syftet att kvalitetssäkra äldreomsorgens sociala dokumentation så att man gör lika på alla enheter.

Andel omsorgstagare, inom äldreomsorgen, ■ som har en genomförandeplan där sociala aktiviteter ingår	20,8 %	80 %		2009
--	--------	------	--	------

Kommentar: De flesta omsorgstagare inom vård- och omsorgsboendena har sociala aktiviteter i sin genomförandeplan. Eftersom mätningen av indikatorn endast sker avseende dokumenterade genomförandeplaner i ParaSol i förhållande till totalt antal omsorgsmottagare (inkl hemtjänstmottagare) kommer målet inte att uppnås då äldreomsorgens enheter ännu inte fullt ut rapporterar i ParaSol och många personer med hemtjänstinsatser inte är beviljade någon form av sociala aktiviteter. Utbildning för personalen i ParaSol är påbörjad och arbetet med genomförandeplaner är en prioriterad fråga under 2010.

Andel över 75 år som ■ erbjudits förebyggande hembesök	26 %	50 %	tas fram 2009	2009
--	------	------	---------------	------

Kommentar: Alla äldre i stadsdelen mellan 75 och 80 år har erbjudits förebyggande hembesök. Flera seminarier och mingeldagar har även anordnats för äldre med förebyggande tema.

Andelen nöjda om- ◆ sorgstagare (äldreomsorg)	78 %	79 %	79 %	2009
---	------	------	------	------

Kommentar: Andelen nöjda omsorgstagare har ökat sedan föregående år. Kommunfullmäktiges mål är uppnått men resultatet når inte riktigt upp till stadsdelens eget mål.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Anhörigas upplevelse av ♦ hur anhörigstödet fungerar	53 %	60 %	61%	2009
Kommentar: Arbetet fortsätter under 2010 med att utveckla olika former av anhörigstöd.				
Antal besök på öppna ■ dagverksamheter för äldre	5 074 st	20 000 st	tas fram 2009	2009
Kommentar: Stadsdelen har två öppna dagverksamheter för äldre i stadsdelen, Växthuset och Friskvårdscentrum. Växthusets verksamhet invigdes 4 december 2009 vilket var betydligt senare än vad som ursprungligen planerades. Detta på grund av att tillträde till och ombyggnad av verksamhetens lokaler försenades. Friskvårdscentrum har varit stängt för ombyggnad under en tid och därför haft färre besökare än beräknat.				
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL, exkl. de som frivilligt ● kvarstår i kö i avvaktan på ett valt boende (äldreomsorg)	0 st	0 st	0 st	2009
● Antal ej verkställda domar (äldreomsorg)	0 st	0 st	0 st	2009
● Antal stadsdelsnämnder som erbjuder dagsutflykter för äldre	1 st	1 st	14 st	2009
Antal äldre som fått ♦ hjälp i form av vaktmästarservice	234 st	250 st	2533	2009
Kommentar: Information har gått ut till allmänheten både skriftligt i broschyrer och muntligt via biståndshandläggare, uppsökaren och Äldre direkt. Alla som velat ha hjälp via vaktmästarservicen har fått det.				
● Antal öppna dagverksamheter för äldre	2 st	2 st	30	2009
♦ Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare	81 %	85 %	tas fram av nämnden	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet	77 %	76 %	tas fram 2009	2009
◆ Upplevelsen av maten och måltidssituationen	74 %	79 %	72 %	2009

Kommentar: Kommunfullmäktiges mål är nått men resultatet uppnår inte stadsdelens eget mål. Personalen inom hemtjänsten har fått utbildning inom kost och nutrition för äldre, livsmedelshygien och praktisk matlagning. 77 % av omsorgstagarna med hemtjänstinsatser är nöjda med maten och måltidssituationen. Under 2010 fortsätter arbetet med att ta fram instrument för att säkra bra kvalitet på mat och måltider. Hälso- och sjukvårdspersonal på stadsdelens egna vård- och omsorgsboenden kommer att utbildas inom kost och nutrition för äldre. Sammantaget kommer satsningarna på sikt att öka antalet omsorgstagare som är nöjda med sin mat och måltidssituation.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31	
☑ Se över organisationen för verksamhetsområdet och där så behövs anpassa den för att stödja ett valfrihetssystem	2009-01-01	2009-12-31	
● Stadsdelsnämnderna ska samverka i planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar	2008-01-01	2010-12-31	
☑ Stadsdelsnämnderna ska upprätta lokala samverkansöverenskommelser mellan nämndens verksamheter och utbildningsnämnden	2009-01-01	2009-12-31	
● Utveckla och prioritera det drogpreventiva förebyggande arbetet bland barn och ungdomar	2007-01-01	2010-12-31	
● Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras	2008-01-01	2010-12-31	
● Alla boende på vård- och omsorgsboende har rätt till utevistelse	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Andelen timanställda i personalgrupperna ska minska 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Dagkollo ska erbjudas äldre <p>Kommentar: Under 2009 har dagsutflykter erbjudits under sommaren och hösten. Deltagandet var lågt. Under 2010 kommer fokus att ligga på att utveckla modellen med dagkollo.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Erbjuda alla över 75 år, som inte är beviljade annan insats, ett förebyggande hembesök i samarbete med landstinget <p>Kommentar: Ett samarbete med landstinget har inte gått att få till stånd. Äldreomsorgen och landstinget gör hembesök var för sig.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Genomföra insatser för att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen <p>Kommentar: Personalen inom hemtjänsten har under 2009 genomgått utbildning i mat för äldre, livsmedelshygien och praktisk matlagning. Under 2009 kommer fokus ligga på att hitta instrument för att följa upp och säkerställa kvaliteten på maten och måltidsupplevelsen.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet <p>Kommentar: Projektledare har anställts för att utveckla personalens kompetens inom demens.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Hemtjänstpersonal ska erbjudas handledning <p>Kommentar: Varje enhet ser för närvarande över sina behov av handledning.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Informera om möjligheter att välja utförare och boende <p>Kommentar: Äldreomsorgen kommer att arrangera en Äldremässa under våren 2010 med syftet att utförarna ska kunna visa upp sig och berätta om sin verksamhet för de äldre i stadsdelen. Sedan 2009 ordnas årligen även en mindre mässa med hemtjänstutförarna inom kundvalet där syftet är att biståndshandläggarna ska kunna uppdatera sig på utförarnas verksamheter och kompetens.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ☑ Införa en samlad redovisning av Lex Sarah och Lex Maria anmälningar 	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Nämnderna ska vidta åtgärder för att öka antalet verksamheter som drivs i samarbete med frivilligorganisationer	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Stadsdelsnämnderna ska redovisa exempel på hur den enskildes delaktighet i måltidsplaneringen möjliggörs	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Stadsdelsnämnderna ska se över sin samverkan med landstinget i syfte att förbättra korttidsvård och rehabilitering	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Regelbundna samverkansmöten har hållits med primärvården och Brommageriatiken.			
☒ Stadsdelsnämnderna ska ta fram infördeplan för ParaSol, SchemOs och ParaGå och lämna rapport om genomförandet i samband med tertialrapport 1	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Stadsdelsnämnderna ska, utifrån medarbetarsamtal med personal inom äldreomsorgen, redovisa vilket behov av utbildning som finns	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Kompetensinventering har genomförts i samband med medarbetarsamtalen.			
☒ Stadsdelsnämndernas medarbetare inom äldreomsorgen ska under våren 2009 ges möjligheter att delta i utbildningar som avser grundutbildning, språkutbildning, ledarskapsutbildning eller delta i andra insatser som är motiverade i syfte att höja kvaliteten i äldreomsorgen	2009-01-01	2009-07-01	
☒ Tillhandahålla vaktmästartjänster för äldre, "fixare", för alla som fyllt 75 år	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonalen med svenska som andraspråk	2009-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Skolörtens vård- och omsorgsboende samt Vällingby hemtjänst deltar i projektet Språksam med syftet att främja lärande på arbetsplatsen.			
☒ Utveckla valfriheten inom äldreomsorgen	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden ska fortgå	2008-01-01	2010-12-31	
■ Vård- och omsorgsboenden ska ha en plan för sociala aktiviteter	2009-01-01	2009-12-31	
● Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2008-01-01	2010-12-31	
● Öppna dagverksamheter och träffpunkter ska erbjudas äldre	2008-01-01	2010-12-31	
● Hyressättningen av bostäder för boende enligt LSS ska revideras så att tillgången till gemensamhetsutrymme beaktas	2009-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Frågan är under beredning men ännu inte avgjord.			
● Införa fler evidensbaserade metoder	2007-01-01	2010-12-31	
■ Nya riktlinjer för biståndsbedömning införs (Äldreomsorg)	2008-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Barnets behov i centrum

● Uppfylls helt

Inom individ- och familjeomsorgen undersöks alltid om det finns barn med även om ärendet gäller vuxna. Barnen har rätt till en trygg uppväxt utan att behöva leva med våld, bevittna våld eller drogpåverkade föräldrar. Om så är fallet informeras Barn- och ungdomsenheten om situationen. Utredande personal har skaffat sig allt bättre kunskaper i att samtala med barn, särskilt små barn. Inom Barn- och ungdom är målet att genomföra minst ett samtal med barn som är föremål för utredning. Spädbarn observeras och bedöms. Inom enheten för Ekonomiskt bistånd har en rutin införts som innebär att handläggare inom Barn- och ungdomsenheten och Öppenvårdsenheten ska kontaktas före ett beslut om avslag gällande en familj som har kontakt med de aktuella enheterna.

Öppenvårdsenheten erbjuder tillsammans med Bromma stadsdelsförvaltning och Barn- och ungdomspsykiatrin gruppverksamhet för barn till missbrukare och psykiskt sköra föräldrar.

NÄMNDMÅL:

Dagsutflykter ska erbjudas äldre som har beslut om daglig omsorg i hemtjänsten.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

De öppna dagverksamheterna för äldre ska utökas

● Uppfylls helt

Den 4 december invigdes den nya dagverksamheten Växthuset i Vällingby. Verksamheten är i full drift.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Anpassad lokal för dagverksamheten	2009-01-01	2009-10-31	

NÄMNDMÅL:

Den anhörige ska veta vilket stöd som finns att få

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Anställa anhörigkonsulent	2009-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Den enskilde har inflytande över och ska vara delaktig i utformning av insatser

● Uppfylls helt

I de flesta ärenden är klienten delaktig i utformning av handlingsplaner eller genomförandeplaner samt insats. I verksamheter där strukturerade utredningsmetoder används är den enskildes/familjens medverkan central. Det finns dock inom socialpsykiatrin ett fåtal klienter som har en sådan sjukdomsbild att det innebär svårigheter att använda intervjuemetoden DUR, som kräver stor delaktighet av den enskilde.

Inom Barn- och ungdomsenheten väljs vård enligt klientens önskemål om man är överens om vårdnivå och vården är upphandlad av Stockholms stad. Implementeringen av verksamhetssystemet BBIC har fortskridit men har försenats på grund av problem med mallar i Paraplysystemet.

Vuxenenheten fortsätter arbetet med att använda strukturerade utredningsmetoder i missbrukarbetet (ASI, ADAD och i viss mån MAPS). Dessa ger ett bra stöd för helhetsbild och kartläggning av den enskildes problemområden och vad den enskilde önskar förändra och påverka i första hand. I arbetet med våldsutsatta kvinnor används utredningsmetoderna SARA och PATRIARK. När en utredning är färdig och om klienten ska erhålla en stöd- eller behandlingsinsats upprättas en individuell handlingsplan tillsammans med klienten.

NÄMNDMÅL:

Den enskilde ska få saklig och opartisk information om såväl kommunala som privata utförare.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Den äldre ska erbjudas sociala aktiviteter

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Den äldre ska ges möjlighet till delaktighet och inflytande vid utredning, utformning och genomförande av insats

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Den äldres kost och måltidssituation ska förbättras

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Kostombud ska införas på alla enheter	2009-01-02	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Måltider på Skolörten	2009-01-02	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Hemlöshet ska motverkas och förhindras Uppfylls helt

Förvaltningens lägenhetsteam erbjuder den som stått utan lägenhet en längre tid stöd till ett stadigvarande boende. Teamet samordnar försöks-, tränings- och jourlägenheterna. Förvaltningen har under året disponerat 126 lägenheter. Samverkan sker med bostadsförmedlingen, bostadsbolagen, kronofogdemyndigheten m.fl. Stöd till ett stadigvarande boende kräver ofta ett tålmodigt arbete i kombination med motivering till drogfrihet/nykterhet.

Under 2009 har arbetet med att förhindra vräkningar och hemlöshet fortsatt. Kopior av utsända varningsbrev från hyresvärdarna till klienterna tillställs även stadsdelsförvaltningen. Orsaken till varningsbrevet kan antingen vara hyresskulder eller upprepade störningar. Uppsökarna tar kontakt med det berörda hushållet erbjuder stöd och hjälp samt besök. Antalet varningsbrev har ökat under 2009.

Vuxenenheten och enheten för Ekonomiskt bistånd har under året haft regelbundna möten med den relativt nya hyresvärderna Hässelbyhem för att förbättra och utveckla stöd för att minska antalet vräkningar. Samarbetsmöten har också hållits med övriga hyresvärdar och kommer att intensifieras under 2010.

Inom enheten för Ekonomiskt bistånd pågår arbete med att motverka vräkningar och erbjuda hemlös "tak över huvudet". Klienter kan erbjudas egnamedelsförvaltning för att undvika hyresskulder. Familjer med hyresskulder är en prioriterad grupp. En utbildning planeras kring hushållsekonomi och skulder. Socialpsykiatriska enheten arbetar förebyggande för att förhindra vräkningar genom att många brukare får stöd och hjälp i att sköta sin privatekonomi genom boendestödets insatser.

2009 genomfördes 17 avhysningar i stadsdelen. Det är en minskning jämfört med 2007 då 26 avhysningar genomfördes. Förvaltningens aktiva preventiva åtgärder har sannolikt haft betydelse för utfallet.

NÄMNDMÅL:

Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning ska verksamheterna ha arbetsmetoder där brukarna kan påverka sin livssituation för att så långt som möjligt ha samma förutsättningar som andra att leva ett självständigt liv Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning ska verksamheterna ha arbetsmetoder där brukarna är delaktiga vid framtagande av mål, arbetssätt och uppföljning.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Inom ramen för befintlig verksamhet ska arbetsformer utvecklas för personer med beslut om boendestöd enligt SoL.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Kompetensen hos personalen inom äldreomsorgen ska kartläggas och utifrån verksamhetens och medarbetarens behov öka

● Uppfylls helt

En kompetensinventering har genomförts i samband med medarbetarsamtalen. Utbildningssatsningar sker inom flera områden. Utbildningar inom demens och psykiatri planeras.

NÄMNDMÅL:

Kvalitetssystemet inom omsorgen om funktionshindrade ska anpassas till arbetet på myndighetsenheten och enheten för personligt stöd.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Motverka missbruk och nyrekrytering i åldern 13-25 år

● Uppfylls helt

Vuxenenheten har hög tillgänglighet för unga vuxna (18-25 år) som snabbt ska erbjudas vård och behandling. Alla anmälningar söks upp av två uppsökare. Vanligen sker det i bostaden. De berörda personerna motiveras till att ansöka om stöd och vård. Då ansökan lämnas in erbjuds den sökande tid hos socialsekreterare inom 2-3 arbetsdagar i syfte att starta en utredning. Inom enheten finns möjlighet till behandling genom ett strukturerat öppenvårdsprogram (Stopp och tänk) som baseras på evidensbaserade metoder.

Sedan 2007 har i projektform (med stöd av bidrag från Länsstyrelsen) prövats nya arbetsmetoder som bidragit till ökad tillgänglighet till missbrukarvård för unga vuxna. En slutrapport behandlades av nämnden i maj och projektets metoder har under året implementerats i ordinarie verksamhet.

Inom Öppenvårdsenheten (Barn- och ungdom) finns två behandlare som arbetar med missbrukande ungdomar. De har ett nära samarbete med landstinget som har en ungdomssjuksköterska placerad vid beroendemottagningen i Häs-

selby. Om misstanke finns om missbruk hos ungdomar erbjuds provtagning och stödjande kontakt.

NÄMNDMÅL:

Omsorgsinsatser och hälso- och sjukvårdsinsatser ska vara adekvat dokumenterade

◆ Uppfylls delvis

Utbildningssatsningarna fortsätter under 2010.

NÄMNDMÅL:

Personer i ålder mellan 75 och 80 år samt personer med ny demensdiagnos ska få information om äldreomsorgens utbud

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Genomförande av uppsökande/förebyggande insatser	2009-01-02	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Respektfullt bemötande inom omsorg om personer med funktionsnedsättning

● Uppfylls helt

Verksamheterna har arbetat kontinuerligt med bemötande och förhållningssätt. Med ett respektfullt bemötande menas vara lyhörd för synpunkter och önskemål, ge sig tid att lyssna, anpassa information och aktiviteter utifrån den enskildes förutsättningar, vid behov använda kognitiva hjälpmedel och att ha tydliga rutiner på varje verksamhet.

NÄMNDMÅL:

Utveckla former för uppföljning av verksamheter, inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning som upphandlats i konkurrens.

● Uppfylls helt

Arbetet med att utveckla former för uppföljning av upphandlade verksamheter har genomförts under året i samarbete med lokala handikapprådet. En gång per år bjuds anhöriga, lokala handikapprådet och representanter för de privata vårdgivarna in till överläggningar i syfte att tillvarata de anhörigas synpunkter på verksamheterna.

Under 2010 planeras möten med samtliga anlåtande entreprenörer två gånger per år. Detta för att stämma av och utbyta erfarenheter och information.

NÄMNDMÅL:

Utveckla samarbetsformer med landstinget för personer med psykisk ohälsa och/eller beroende

● Uppfylls helt

Under året har utvecklingsarbetet fortsatt för bättre samordning i ärenden där det finns en kombination av problematik med psykisk funktionsnedsättning och missbruk, samt även för ärenden med neuropsykiatriska funktionshinder. Socialpsykiatriska enheten, Vuxenheten och Omsorgen har ett regelbundet och nära samarbete med landstingets öppenvårdspsykiatri och beroendemottagningen.

NÄMNDMÅL:

Utveckla stödboende för psykiskt funktionshindrade

● Uppfylls helt

Enligt stadens nya riktlinjer uppfyller Bräckegatans stödboende ej kriterierna för stödboende. Verksamheten fortgår dock som tidigare. Insatsen är numera definitionsmässigt ett boendestöd. Förvaltningen beräkans under vintern 2010 att ta i anspråk två nya lägenheter i Vällingby som knyts till verksamheten.

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna inom individ- och familjeomsorgen ska utvecklas till att vara en evidensbaserad praktik

● Uppfylls helt

Arbetet med att utveckla verksamheterna i riktning mot en evidensbaserad praktik har fortgått. Inom Vuxenenheten har arbetet kommit långt och ett flertal evidensbaserade utredningsmetoder används i det dagliga arbetet. Det gäller bl.a. metoderna ASI, ADAD, MAPS, ÅFP och MI. Enheten har även ett KBT-inriktat arbete i klientkontakterna. En kvalitetsmätning genomförs också där klienten erbjuds fylla i en enkät.

Även inom kvinnofridsteamet används kunskapsbaserade metoder som exempelvis SARA, PATRIARK och VASKA i utredningar och mätning av skyddsbehov. Klientens värderingar och synpunkter på vilket stöd han eller hon behöver nås genom användning av metoden ASI. Klienten erbjuds även svara på en enkät som en del i kvalitetsmätningen.

Inom Barn- och ungdomsenheten har arbetet med att implementera verksamhetssystemet BBIC (Barnets behov i centrum) fortsatt och tid att mer systematiskt efterforska andra evidensbaserade metoder har inte funnits. Detta gäller även för enheten för Ekonomiskt bistånd. Personal har genomgått utbildning i den evidensbaserade metoden "Signs of Safety". Forskningen ger dock inte entydiga resultat angående vad som har evidens inom verksamhetsområdet barn och ungdom.

NÄMNDMÅL:

Öka samverkan mellan skola, förskola, individ- och familjeomsorg, omsorg om funktionshindrade samt landstinget

● Uppfylls helt

Ett samverkansavtal mellan Hässelby beroendemottagning, landstinget, Barn- och ungdomsenheten och Vuxenenheten skrevs under i oktober 2009. Avtalet reglerar hur parterna på bästa sätt samverkar kring tidning upptäckt och behandling av riskbruk och missbruk i åldergruppen 13-20 år.

Individ- och familjeomsorgen, Förskoleverksamheten, Omsorgen om personer med funktionsnedsättning samt Stockholms läns landsting en träffade 2008

överenskommelse - det s.k. BUS-avtalet - som reglerar hur samarbetet ska fungera i enskilda barnärenden.

En samverkansöverenskommelse (bilaga 7) har träffats mellan socialtjänst, förskola, skola och fritidsverksamhet i Hässelby-Vällingby med syfte att skapa en gemensam helhetssyn gällande barn och ungas utveckling, omsorg, lärande och fritid. Utgångspunkt har varit att effekterna av verksamheternas insatser för barn och unga optimeras om de utförs i samverkan vad gäller innehåll samt val av tidpunkt. Samverkan underlättas om en gemensam helhetssyn kan arbetas fram för målgruppen och om kommunikationskanaler och mötesforum görs tydliga för alla aktörer.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

◆ Uppfylls delvis

Ledarskapet - tillsammans med mål, kommunikation, delaktighet och kompetens - är av avgörande betydelse för att Hässelby-Vällingby ska vara en attraktiv arbetsgivare. Ledarskapsprogrammet som påbörjades 2008 har fortsatt under 2009 i olika form för förvaltningsledning och alla chefer med hjälp av extern konsult. Diskussion kring värdegrund och förvaltningskultur har ingått. Som komplement till ledarskapspolicyen har utarbetats en medarbetarskapspolicy. Chefsutbildning i olika block har genomförts och inom områdena rekrytering och kommunikation ska fortsatt utbildning ske under 2010.

Nöjd-Medarbetar-Index (NMI) för 2009 har ökat till 59 från 55 året innan. Analysen pekar ut några angelägna fokusområden för förvaltningen: "Arbetsbelastning" bör prioriteras, det höga betyget för "Trivsel" bör bevaras och betyget för "Organisation" bör förbättras, "Arbetsklimat" och "Medarbetarskap" som ska bevaras.

Nämnden har av kommunstyrelsen fått projektmedel för att arbeta för en minskning av sjukfrånvaron. Projektet som bedrivits i samarbete med Rinkeby-Kista redovisas i särskild rapport (bilaga 4).

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Frisknärvaro	32 %	30 %	39%	2009

Kommentar: Frisknärvarotalet har höjts med 4 procentenheter från 28% till 32%. Nämndens årsmål på 30% ligger dock långt under Kf:s årsmål på 39%.

● Medarbetarindex	59	59	60	2009
-------------------	----	----	----	------

Kommentar: Hässelby-Vällingby hade samma svarsfrekvens som staden i helhet (80 %). Medarbetarna ger ett godkänt betyg för sina arbetsförhållanden och Nöjd-Medarbetar-Indexet (NMI) om 59 överstiger 2008 års NMI med 4. Ökningen har skett inom alla verksamhetsområden utom förskola. Hässelby-Vällingbys NMI för verksamhetsområdena ligger genomgående något lägre än genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna med undantag för gemensam administration (69). Individ- och familjeomsorgen har lägst NMI (55).

Högst betygsindex får frågeområdet "Trivsel" med 81 (tidigare 70), "Medarbetarskap" får 78 (tidigare 72), "Arbetsklimat" får 76 (tidigare 68) och "Organisation" får 70 (tidigare 65). De höga betygen ligger i nivå med genomsnittet för staden. "Hälsa" var förra året det frågeområde som fick sämst omdömen av medarbetarna i Hässelby-Vällingby. I år har förvaltningens betygsindex för "Hälsa" ökat till 67 från 60. Lägst betygsindex detta år får "Arbetsbelastning" på 63, jämfört med 64 förra året. Även i staden som helhet får detta frågeområde lägst betyg.

■ Sjukfrånvaro	10,2 %	8 %	6,5 %	Årsredovisning 2009
----------------	--------	-----	-------	------------------------

Kommentar:

Arbetet med sjukfrånvaron har haft hög prioritet. Trots det har förvaltningen fortsatt hög sjukfrånvaro på 10,2 %. Äldreomsorgen och där särskilt hemtjänsten är det verksamhetsområde som har högst sjukfrånvaro.

Många avdelningar har sänkt sin totala sjukfrånvaro men sjukfrånvarotalet i förvaltningen som helhet har minskat med endast 0,3 procentenheter från år 2008. I och med sjukfrånvaroprojektet under hösten har stort arbete lagts ner på att minska långtidssjukfrånvaron. Inom äldreomsorgen har sjukfrånvaron ökat från 12,4 % till 13,3 %. Hemtjänsten har en sjukfrånvaro om 14,9 %, (ökning med 0,4). Inom vård- och omsorgsboende är sjukfrånvaron 11,6 % (ökning 0,9). Individ- och familjeomsorgen har sänkt sin totala sjukfrånvaro från 8 % till 6,43 %. Förskoleverksamheten har sänkt sitt totala sjukfrånvarotal från 9,9 % till 9,46 %.

Avdelningen för omsorg om personer med funktionsnedsättning har sänkt sitt sjukfrånvarotal från 9,0 % till 8,52 %. Sjukfrånvaron inom den gemensamma administrationen har minskat från 11,6 % till 10,5 %.

Alla enheter har tagit fram handlingsplaner för sjukfrånvaro vilka bl.a. följts upp på årliga enhetsbesök då förvaltningschef, ekonomichef och personalchef medverkat. Dessa möten kommer att fortsätta under 2010 och då med ännu större fokus på sjukfrånvaron. Under året har ett mycket bra och nära samarbete med företagshälsovården etablerats som bl.a. innebär att företagshälsovården kommer till förvaltningen varannan onsdag på kontinuerliga rehabmöten.

Ett nära samarbete har även utvecklats med Försäkringskassans handläggare som ofta deltar vid ovanstående möten.

Under hösten har förvaltningen bedrivit ett särskilt sjukfrånvaroprojekt. Huvudfokus har varit långtidssjukskrivna personer men även hälsofrämjande delar har funnits med. Projektet har varit framgångsrikt så tillvida att 39 långtidssjukskrivna personer har avslutats. En särskild projektredovisning finns med som bilaga till årsredovisningen. Förvaltningen har beslutat att behålla projektansvarig på deltid åtminstone till halvårsskiftet 2010. Fokus kommer att ligga på arbete gentemot äldreomsorgen och hemtjänsten. Fortsatt strukturerat arbete med sjukfrånvaron krävs där även korttidsfrånvaron fokuseras.

Hela förvaltningen har anslutit sig till Medhelp vilket framför allt förväntas vara stöd i arbetet med korttidssjukfrånvaron.

Förvaltningen har ansökt om att delta i stadens pilotprojekt om obligatorisk samverkan med företagshälsovården vid korttidsfrånvaro.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En satsning på kompetensutveckling för ☒ chefer inom äldreomsorgen ska genomföras	2009-01-01	2009-12-31	
Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så ☒ att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen.	2009-03-20	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Kommentar: Hela organisationen är fr.o.m. oktober ansluten till MedHelp. Medarbetarna ringer till MedHelp och sjukanmäler sig, anmäler sig frisk och anmäler vård av sjukt barn. Direkt vid sjukanmälan kan man få sjukvårdsrådgivning av sjuksköterska. Närmaste chef får besked om sjukfrånvaron via SMS, fax och/eller mail och ska ta kontakt med den som anmält sig sjuk.</p> <hr/>			

NÄMNDMÅL:

Förvaltningskulturen hålls levande

● Uppfylls helt

Förvaltningskulturen och dess värdegrundsfrågor har under året varit aktuella och införlivats i ny ledarskapspolicy och medarbetarpolicy för förvaltningen. Båda dessa dokument har arbetats fram tillsammans med alla chefer och har under året tagits upp inom respektive verksamhet.

NÄMNDMÅL:

Hälsofrågor i fokus

◆ Uppfylls delvis

Resultat i årets medarbetarenkät vad gäller hälsa visar på en klar förbättring vilket är glädjande (ökning från 60 till 67). Frisknärvaron under 2009 har ökat från 28 till 32. Resultat i medarbetarenkät på frågeområde trivsel har ökat från 70 till 81 och på frågeområdet arbetsklimat från 68 till 76. Det saknas fortfarande hälsocoacher inom flera enheter och arbetet med rekrytering fortsätter.

Sjukfrånvaroprojektet har arbetat mest med långtidssjukfrånvaron, men också arbetat med vissa insatser vad gäller hälsa, bl.a. en utbildning för alla chefer i Hälsofrämjande ledarskap och en inspirationsdag för alla hälsocoacher. Exempel på övergripande friskvård och subventioner som erbjuds i förvaltningen är:

1. Subvention med 600 kronor per år på motionskort eller 300 kronor per termin
2. Simhallskort
3. Motionslokalen på Hässelby torg 20-22 står till förfogande för alla anställda i förvaltningen. Här finns också sex schemalagda pass i anslutning till början eller slutet av arbetsdagen eller i samband med lunchen. T.ex. Core - ryggstärkande pass med träning på matta, kondition, Qi-gong och yoga
4. Smärre bidrag finns att söka för att starta upp gruppaktiviteter för 10-15 personer inom avdelningarna, t ex gemensamma lunchpromenader och stegtävlingar
5. Hälsocoacher som stöttar hälsointresset, fångar upp behov av friskvårdsaktiviteter och inspirerar sina medarbetare

Utöver detta finns olika aktiviteter ute på enheterna.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
◆ Andel enheter med utbildade och aktiva hälsocoacher	50 %	100 %	2009
Kommentar: Förvaltningen har sammanlagt 34 hälsocoacher. Inom en del stora enheter finns flera hälsocoacher medan det inom andra inte finns någon alls. De 34 coacherna finns inom totalt 16 enheter. Ett ständigt rekryteringsarbete pågår liksom inspirationsinsatser för coacherna.			
● Sjukfrånvaro jämfört med år 2008	10,2 %	10,9 %	Årsredovisning 2009

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Kommentar: Utfallet för helår 2008 var 10,5 % och utfallet för 2009 var 10,2 % - alltså en minskning med 0,3 procentenheter.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

- Systematiska uppföljningsmöten med enhetscheferna angående sjukfrånvaron 2009-01-01 2009-12-31

Förvaltningschef, ekonomichef och personalchef gör kontinuerliga ILS-besök på alla enheter, där sjukfrånvaron och enheternas handlingsplaner för att minska sjukfrånvaron är en del i uppföljningen. Inom ramen för sjukfrånvaroprojektet har projektansvarig tillsammans med Personalavdelningen haft särskilda genomgångar med de enheter som har högst sjukfrånvaro.

- Söka särskilda projektmedel för att sänka sjukfrånvaron. 2008-11-07 2009-12-31

NÄMNDMÅL:

Ledarskapet ska vara tydligt, kommunikativt och närvarande med fokus på uppdraget

- Uppfylls helt

Chefsutbildning i olika block i personalavdelningens och företagshälsovårdens regi och insatser i form av chefsutveckling från extern konsult för alla chefer har genomförts under året.

En översyn av organisationen inom avdelningen för Individ och Familjeomsorg och en förstärkning av ledningen för avdelningen har gjorts. Merparten av utförarverksamheten inom avdelningen för Omsorg om personer med funktionsnedsättning har gått över i annan regi. Beslut har därför fattats att kvarvarande verksamhet fr.o.m. 1 januari 2010 slås ihop med avdelningen för Individ- och familjeomsorgen och bildar en Socialtjänstavdelning.

De indikatorer som visar hur man uppfattar chefers tydlighet och hur ledarskapet inbjuder till delaktighet i medarbetarenkäten har ökat från förra året.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

- Andel medarbetare som anser att ledarskapet ger förutsättningar för delaktighet på arbetsplatsen 71 % 75 % 2009

Kommentar: För frågeområdet Delaktighet i Medarbetarenkäten för 2009 är resultatet att 71 % av personalen anser att de har en ganska hög grad av delaktighet. Det är en höjning med tre procentenheter jämfört med 2008. Informations- och utbildningsinsatserna under 2009 i samband med att en ny samverkansöverenskommelse började gälla från den 1 februari 2009 kan ha haft en viss nystartseffekt i samverkansarbetet i organisationen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<p>♦ Andel medarbetare som anser att ledarskapet är tydligt</p> <p>Kommentar: Frågan i Medarbetarenkäten för 2009 som handlar om tydliga krav på medarbetarna från chefen visar att 74 % av personalen i förvaltningen anser att ledarskapet är tydligt. Det är en höjning med tre procentenheter jämfört med 2008 års resultat på 71 %. Ytterligare analyser av Medarbetarenkäten för 2009 ska göras beträffande kommunikativt ledarskap, vilket kommenteras i tertialrapport 1 2010.</p>	74 %	80 %	2009

NÄMNDMÅL:

Nystart i samverkan

● Uppfylls helt

Förvaltningens lokala samverkansöverenskommelse började gälla den 1 februari 2009. Implementeringen av överenskommelsen skedde enligt följande:

- Chefsforum med alla chefer, fackliga representanter och skyddsombud den 16 januari 2009 med allmän information samt arbete i grupper
- Information på samverkansgrupper (SVG) - avdelningsgrupper - med hjälp av facklig representant
- Information på lokala samverkansgrupper (LSVG) – enhetsgrupper - utifrån behov
- Information/utbildning på arbetsplatsträffar utifrån behov

De kommuncentrala parterna i CESAM ska årligen följa upp avtalets tillämpning i staden. De förvaltningslokala parterna ska årligen följa upp det centrala samverkansavtalets tillämpning och gemensamt sammanställa en kortare rapport om samverkansfrågorna.

NÄMNDMÅL:

Professionell kompetensförsörjning

♦ Uppfylls delvis

Den 1 oktober infördes ett nytt rekryteringsverktyg i staden. För cheferna innebär det tillgång till en effektivare rekryteringsgång, där systemet bland annat hjälper till med allt från automatiska brev till sökande och urval efter egna inställningar, till slutfasen av rekryteringen, statistik och arkivering. Personalavdelningen har informerat och stöttat chefer och administratörer i förvaltningen om det nya verktyget. Chefsutbildningen i rekrytering (kommentar nedan) har inte genomförts som planerat. I stället planeras utbildning för chefer i rekryteringsprocessen och medarbetarsamtal att ske våren 2010. Personalavdelningen har deltagit i rekryteringen av chefer och nyckelpersoner under året.

Frågeområdet "Utveckling och kompetens" i medarbetarenkäten 2009 fick betyget 69, jämfört med 2008 års betyg 67. Ett antal nya frågor i 2009 års medarbetarenkät handlar om närmaste chef och kvaliteten på bl.a. medarbetarsamtalen. Frågorna får betyg mellan 62 och 75, vilket följer nästan exakt resultatet

för staden totalt. Resultaten per enhet och resultaten i Det kommunikativa ledarskapet kommer ytterligare att belysa frågan.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel medarbetare som har haft medarbetarsamtal med sin chef under den senaste 12-månadersperioden.	75 %	85 %	2009

Kommentar: Andel medarbetare som haft medarbetarsamtal har ökat med 10 procentenheter till 75 %. Självklart är 100 % det enda rätta målet. Alla medarbetare har rätt till minst ett medarbetarsamtal per år med sin chef enligt stadens samverkansavtal och vår lokala överenskommelse. Medarbetarsamtalen är grunden i all personalutveckling.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Chefsutbildning för alla chefer, där rekrytering ingår.	2009-01-01	2010-06-30	

Kommentar: Förvaltningen har genomfört chefsutbildning med obligatorisk närvaro under 2009, totalt fem heldagsutbildningar. Syftet har varit att ge kunskap inom arbetsmiljö, arbetsrätt och de personalfrågor som uppkommer i det vardagliga arbetet. Även ekonomi-frågor och ekonomisystem har ingått. Utbildningen gav möjlighet till diskussion och kunskap om hur man konkret kan arbeta med olika frågeställningar.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

För 2009 redovisar stadsdelsnämnden överskott på 12,2 mnkr vilket är 0,9 % av nettobudgeten. Det kan jämföras med underskottet år 2008, som uppgick till 1,7 mnkr (0,2 %). Variationer förekommer mellan verksamhetsområdena.

För Äldreomsorgen beräknas överskott. Omsorgen om personer med funktionsnedsättning har fortfarande underskott. Detta beror i huvudsak på merkostnader till följd av beslut inom andra stadsdelsförvaltningar att placera personer vid privat drivna gruppboende i Hässelby. Förskoleverksamheten visar överskott som delvis beror på lägre lokalkostnader jämfört med övriga staden. Kostnader för ekonomiskt bistånd har ökat i förhållande till föregående år och genom budgettillskott i slutet av året har underskottet blivit mindre än vad som tidigare prognostiserats. Inom Individ- och familjeomsorgen redovisas underskott till följd av ökat antal ärenden.

De historiska underskotten inom förvaltningen tillsammans med en osäkerhet kring årets kostnader under lågkonjunkturen har medfört en beredskap under året, vilket i slutet av året visade sig inte behövas i beräknad utsträckning då kostnadsmassan inte ökade. Detta tillsammans med det sena budgettillskottet i november om 3,4 mnkr har bidragit till resultatet.

Under året har arbetet fortsatt med översyn av arbetssätt och metoder och organisation samt prövning av nya infallsvinklar för ökad kostnadseffektivitet. Förvaltningen har upprättat månadsvis redovisning av prestationer inom verksamhetsområdena. Även kostnadsuppgifter inarbetas vilket innebär att nyckeltal kunnat visas. Förvaltningen har en gemensam struktur för uppföljning av det ekonomiska resultatet. För utförligare kommentarer hänvisas till avsnittet "Analys av resultaträkning - Uppföljning av driftbudget".

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljsamhet före tekniska justeringar	99,1 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009

NÄMNDMÅL:

Budgeten per verksamhetsområde och enhet ska vara i balans och prognossäkerheten hög

◆ Uppfylls delvis

Utfallet mot budget innebär ett överskott för nämndens som helhet. Dock har vissa verksamhetsområden (Omsorg om funktionshindrade och Individ- och familjeomsorg) underskott som balanseras av överskott inom främst Förskoleverksamhet och Äldreomsorg. Budgethållningen inom Omsorg om funktionshindrade har förbättrats jämfört med tidigare år.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

För 2009 redovisar stadsdelsnämnden överskott på 12,2 mnkr vilket är 0,9 % av nettobudgeten. Det kan jämföras med underskottet år 2008 som uppgick till 1,7 mnkr (0,2 %). Stimulansbidrag för ombyggnation av Hässelgården 0,5 mnkr ska återlämnas i och med att beloppet inte använts under året.

(mnkr)	Bokslut 2008	Budget 2009	Bokslut 2009	Av- vikelse
Kostnader	1 538,4	1 595,0	1 577,3	+ 17,7
Intäkter	-192,7	-177,6	-186,3	+ 8,7
Nettokostnad (inkl resultatenheter)	1 345,7	1 417,4	1 391,0	+ 26,4
Resultatenheternas ingående resultat	-8,8		-2,4	
Resultatenheternas utgående resultat	2,4		16,6	
Nämndens nettokostnad efter resultatöverföring	1 339,3	1 417,4	1 405,2	+ 12,2

Utfallet (netto) per verksamhetsområde framgår av följande tabell:

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Förskoleverksamhet	297,1	285,4	11,7
Äldreomsorg	494,2	484,2	10,0
Omsorg funktionsnedsättning	252,1	261,7	-9,6
Individ- & Familjeomsorg	149,2	156,2	-7,0
Flyktingmottagande	9,2	12,1	-2,9
Stadsmiljö	15,3	12,5	2,8
Kultur & fritid	23,9	19,6	4,3
Övergripande	51,6	49,5	2,0
Arbetsmarknadsåtgärder	7,1	4,9	2,2
Ekonomiskt bistånd	116,1	117,3	-1,2
Avskrivn & internränta	1,7	1,8	-0,1

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott om 11,7 mnkr. Förskolorna tillfördes i form av förskolepeng 82 934 kronor per inskrivet barn i ålder 4-5 och 98 793 kronor per inskrivet barn i ålder 1-3 år, vilket innebar en ökning i snitt med 7 % jämfört med föregående år. Därutöver har för insatser för barn i behov av särskilt stöd till förskolorna fördelas ut 7,0 mnkr efter en socioekonomisk viktning, 7,7 mnkr för språkstöd samt 9,1 mnkr i riktade insatser efter ansökningar. Specialavdelningar har tilldelats 5,7 mnkr utöver förskolepengen.

De tio förskoleenheterna och familjedaghemverksamheten är organiserade som resultatenheter och samtliga beräknar överskott i årets resultat. Överskottet placeras i resultatenheterens resultatfonder och ingår därmed inte i nämndens resultat.

Avläsningen i mars visade större barnantal och annan fördelning mellan åldrar än budgeterat. Å andra sidan visade avläsningen i september en minskning av barnantalet jämfört med mars. Beräknat överskott inom förskoleverksamheten beror bl.a. på att lokalkostnaderna är relativt låga inom stadsdelsområdet. Under året har i genomsnitt 2 398 barn varit inskrivna i verksamheten, vilket är en ökning med 72 barn jämfört med föregående år.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar överskott om 10,0 mnkr. *Övergripande administration* redovisar ett överskott på 6,8 mnkr. Stimulansbidrag om 0,5 mnkr inte har tagits i anspråk för projekteringskostnader för ombyggnationen av Hässelgården p.g.a. försenad byggstart. Beloppet ska återredovisas till kommunstyrelsen. Medel avsatta för övertalighet har inte behövt disponeras.

Nälsta servicehus har avvecklats fr.o.m. februari. Av de anställda har 15 beretts arbete i ordinarie verksamhet. Räcksta vård- och omsorgsboende gick över till privat entreprenör under år 2008. Av de anställda valde 13 att kvarstå i kommunen. Sex av dessa förhandlades övertaliga och har valt frivilliglösningen enligt stadens avtal för övertalighet. Övriga har beretts arbete inom ordinarie verksamhet.

Hysesintäkter har ökat med 2,9 mnkr samt intäkterna för avgifter, kost m.m. har ökat med 4,5 mnkr.

Myndighetsutövningen redovisar underskott om 0,8 mnkr. Antal personer med behov av hemtjänstinsatser har ökat och mycket arbete har lagts på kvarboendestöd. Behovet av sjukhemsplatser har minskat och motsvarande ökning av gruppboendeplatser har tillkommit. Koppargårdens vård- och omsorgsboende (som drivs på entreprenad) har disponerat om sjukhemsplatser till gruppboendeplatser efter behov.

En viss diskrepans fanns i början på året när det gäller nivåersättningarna till vård- och omsorgsboende. Förvaltningen hade ett mycket lågt antal boende i den högsta nivån (nivå 3). Detta innebar att utförarna inte fick rätt förutsättningar för att bedriva god vård och omsorg. Efter genomgång gör nu handläggarna bedömningar så att nivåersättningarna till utförarna ligger som snittet i

staden. Ökat kvarboendestöd innebär minskning av antal korttidsplatser då dessa framför allt används till växelvård och avlösning för anhöriga.

Hässelgårdens vård- och omsorgsboende har vänt ett beräknat underskott på 2,5 mnkr i början på året till ett överskott på 3,7 mnkr. Arbete har skett med att samordna arbetssätt samt öka flexibiliteten och samarbete över arbetsgrupper. Regelbunden översyn av vårdnivåer och arbete med dokumentation och genomförandeplaner, för att få rätt underlag för nivåbedömningar, har lett till ökning av enhetens intäkter. Omvandling av 19 platser servicehusboende till profilboende har också lett till ökade intäkter. Ett aktivt arbete med sjukfrånvaron har inletts och minskat kostnaderna under året.

Skolörtens vård och omsorgsboende redovisar överskott på 3,5 mnkr. Även här har intäkterna ökat p.g.a. korrigeringar av vårdnivåerna. Enheten har arbetat med sjukfrånvaron och minskat både långtids- och korttidsfrånvaron. Tillsammans med snabb anpassning av behov och resurser har detta lett till god kvalitet och ekonomi.

Hemtjänsten i egen regi har minskat sitt underskott till 3,5 mnkr. En organisatorisk förändring har genomförts och en enhet har avvecklats. En upphandling har skett av nattpatrullen och med beräknad kostnadsminskning som följd. Arbetet med att se över rutiner, bemanning och att öka kontinuiteten hos pensionärerna har gett effekt.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning redovisar underskott om 9,6 mnkr, vilket är 3,1 mnkr sämre än föregående år.

I Hässelby finns två privata vårdgivare med tre gruppboendestäder anpassade för personer, som har diagnoser autism eller autismliknande tillstånd. Dessa gruppboendestäder tillämpar priser som ligger betydligt över vad resursfördelningssystemet ger som budget till stadsdelsnämnden. I och med att de personer som placeras blir folkbokförda i stadsdelsområdet ligger betalningsansvaret hos Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. Nämndens faktiska kostnader för dessa personer överstiger budgettilldelningen enligt resursfördelningssystemet med ca 5 mnkr. För år 2008 kompengades nämnden för halva merkostnaden med medel som kommunstyrelsen tillsköt enligt särskild redovisning - motsvarande sker inte under 2009.

En rad verksamhetsförändringar har skett inom stadsdelsförvaltningen. Sålunda har under 2008 avvecklats en daglig verksamhet, ett barnboende samt resursteamet. Vidare övergick tre verksamheter i privat regi. I mars 2009 övergick fem verksamheter i privat regi, ytterligare tre under april samt fem verksamheter i december. Till följd av dessa verksamhetsförändringar har verksamheten belastats med 0,7 mnkr för övertalig personal. Förvaltningen arbetar aktivt för att minska antalet övertaliga.

Den 1 juli infördes i staden valfrihetssystem i kombination med LSS-peng. Alla stadens egna verksamheter ingår i systemet. Stadens ramavtal med privata utförare upphörde den sista juni och möjligheten att sluta avtal enligt valfrihetssystemet kom inte i gång förrän under hösten. Socialtjänst- och arbetsmarknads-

nämnden kommer att genomföra upphandlingar, avseende boende och daglig verksamhet enligt LSS, enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Förvaltningen har arbetat med att omförhandla avtal i avvaktan på upphandlingen enligt LOV.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen redovisar underskott på 7,0 mnkr. Det består främst av underskott inom vuxenenheten på 3,3 mnkr och barn- och ungdomsenheten 3,9 mnkr.

Socialpsykiatriska enheten redovisar överskott om 0,2 mnkr. Efterfrågan på boende med omvårdnad efterfrågas i större utsträckning av landstingets psykiatri, där vårdtider inom slutenvården minskar och psykiatrisk öppenvård inte har resurser att möta brukarnas behov av medicindelning och behandling i hemmet. Åtgärder som vidtagits är hemflyttning av personer med placering i HVB i samband med utökning av stödboende med två platser. Hemflyttningsarbetet har pågått med motivationsarbete, planering och översyn av boendekedjan. Ytterligare platser har frigjorts genom utflyttning från gruppboenden och stödboenden till mer självständigt boende

Barn- och ungdomsenheten redovisar underskott om 3,9 mnkr. Enheten har fortsatt högt antal inkommande anmälningar. Det är dock för första gången på flera år som antalet anmälningar till ungdomsgruppen minskat (minskning med 5 %). Inkomna anmälningar till barngruppen har emellertid ökat med 14 %. Dessa handlar ofta om familjevåld, främst kvinnomisshandel men i några fall också barnmisshandel. Underskottet beror på att det heldygnsplaceringar vidtagits i fler fall än budgeterat - det gäller främst jourhemsplaceringar. Dessa består bl.a. av småbarn med behov av vård utanför hemmet på grund av moderns psykiatriska problematik. Placeringar görs även av tonåringar som ofta har relationsproblematik i kombination med beteendeproblem.

I och med årsskiftet har MVG projektet avslutats upphörde rabatten (upp mot 40 %) vid placering i §12-hem. Enheten har arbetat med intensiva behandlingsinsatser för att "jobba hem" ungdomar som placerats utanför hemmet. Ibland genomförs placeringar av socialjouren under helger. Det blir då ibland i form av akuta, dyrare placeringsformer.

Vuxenenheten redovisar underskott om 3,3 mkr för året. Under året har fler klienter än tidigare år varit i behov av tvångsvård. Många har varit kända sedan tidigare med en komplex problematik där LVM-anmälningar av läkare inte är ovanligt. Skillnaden har varit att vårdbehovet ofta inte gått att lösa på frivillig väg utan krävt tvångsvårdsinsats, vilket bidragit till underskott om 3,0 mnkr på LVM-kontot. Flera klienter med långvarig problematik av missbruk, ofta i kombination med hemlöshet, psykiatriska och fysiska diagnoser är resurskrävande och finns placerade på stödboenden och omvårdnadsboenden. Insatserna är ofta långvariga. Ett arbete med att sänka kostnader har genomförts under året och eftersom det är ett långsiktigt arbete planeras det att fortsätta.

Inom individ- och familjeomsorg utgörs ca hälften av resurserna av bistånd genom köp av platser vid hem för vård och boende (HVB), i familjehem eller i

boenden. Antal dygn är det prestationsmått som används. Genom att dividera antalet dygn under ett år med 365 uttrycks prestationen i form av heltidsplatser:

Anlitade heltidsplatser inom individ- och familjeomsorgen	Bokslut 2008	Budget 2009	Utfall 2009
Boenden och placeringar (HVB) inom <i>social-psykiatri</i>	82	82	86
Placeringar (HVB, LVM, familjehem) och boenden inom <i>vuxenheten</i>	54	47	58
Placeringar (HVB, LVU, familjehem) och jourhem inom <i>barn- & ungdomsenheten</i>	111	114	119

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder redovisar underskott om 1,2 mnkr respektive överskott om 2,2 mnkr. Antalet hushåll inom ekonomiskt bistånd har stigit från 953 i december 2008 till 1 070 i november 2009. Medelbidraget har ökat på grund av att bidragshushållen i stadsdelen har blivit större. Hushållen har också lägre inkomster beroende på lågkonjunktur och på Försäkringskassans ändrade regler för tillfällig sjukersättning och sjukpenning. Likartad utveckling noteras i övriga stadsdelar.

Andelen bidragstagare som går till egen försörjning ligger fortfarande på låg nivå. Vägen till den egna försörjningen blir längre och behovet av ekonomiskt bistånd längre. Av de aspiranter som är inskrivna vid Jobbtorget i Vällingby har 12,2 % varit inskrivna i 1,5 år eller mer.

Flyktingmottagande redovisar ett underskott om 2,9 mnkr. Antalet flyktinghushåll har minskat under perioden januari-oktober och uppgår till 94 hushåll (108 vid årets början). Till följd av minskningen har kommunstyrelsen minskat budgeten för flyktingmottagandet. En anställning som flyktingsekreterare har hållits vakant sedan början av april. Kostnaden för introduktionsersättningen ryms inte inom den schablon som staden fördelar till stadsdelsförvaltningen.

Stadsmiljö

För stadsmiljön redovisas överskott på 2,8 mnkr vilket främst förklaras av återhållsamhet under hösten vad avser parkskötsel.

Fritid för barn och ungdom och Kultur samt konsumentvägledning

Verksamheterna redovisar överskott på 3,7 mnkr, främst beroende på de inför 2009 aviserade hyreshöjningarna har inte fått något genomslag under året samt att parklekar och fritidsgårdar har gjort samverkansvinster med andra förvaltningar kring lokalutnyttjandet. Detta har inneburit en besparing på hyreskostnader. En allmän återhållsamhet med kostnader och investeringar inom fritiden samt sjukskrivning och därmed lägre personalkostnader har också bidragit till resultatet. Förvaltningens planerade kulturarrangemang har genomförts.

Övergripande förvaltningskostnader samt räntor och avskrivningar

Övergripande administration samt räntor och avskrivningar visar överskott på 2 mnkr till följd av minskade förbrukning och åtgärder. Under året har Kontaktcenter verksamheten och delar av ekonomifunktionen (del av redovisning)

centraliserats till Serviceförvaltningen. Växelfunktionen har i december lagts ut på privat entreprenad i likhet med övriga stadsdelsförvaltningar.

Resultatenheter

De tio *förskoleenheterna* och familjedaghemsvksamheten är organiserade som resultatenheter. Samtliga beräknar överkott i årets resultat. Överskottet placeras i resultatenheternas resultatfonder och ingår därmed inte nämndens resultat. Det samlade resultatet för 2009 uppgår till 7,0 mnkr vilket tillsammans med ingående resultatfond ger totalt 9,9 mnkr i utgående fond. Utöver förskolepeng per inskrivet barn har resultatenheterna få totalt 3,8 mnkr mer än budgeterat i riktat stöd och medel till special grupper.

Hässelgårdens vård- och omsorgsboende redovisar överskott på 3,7 mnkr. Arbeta har skett under året med att samordna arbetssätt samt öka flexibiliteten och samarbetet över arbetsgrupper främst p.g.a. lägre intäkter till följd av boenden med lägre bedömningsnivåer. Ersättning för profilboende-psykiatri har även bidragit till resultatet.

Skolörtens vård- och omsorgsboende redovisar överskott på 3,5 mnkr. Överskottet har skapats genom arbete med samordning av vård och omsorgsinsatser mellan servicehuset och gruppboendena och anpassning av personal till de insatser enligt beslutade vårdnivåer.

Resultatenheter får redovisa underskott maximalt i två år för att kunna kvarstå som resultatenheter. Det kommer inte vara aktuellt 2010 p.g.a. årets resultat även om vissa resultatenheter visade underskott 2008.

Analys av balansräkning

Nedan lämnas kommentarer till balansräkningen. Uppgifter inom parantes avser saldon enligt bokslut 2008.

Tillgångarna uppgår till 79,9 mnkr (67,0 mnkr)

Skulderna uppgår till 103,3 mnkr (92,6 mnkr)

Detta innebär ett eget kapital om -23,4 mnkr (-25,6 mnkr)

I bokslutet har ett överskott om 14,4 mnkr fonderats för resultatenheterna. Vid fondering har ingående resultat från 2008 avräknats. Fonderingen har gjorts i enlighet med kommunfullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning.

Kundfordringar om 10,0 mnkr (13,6 mnkr) avser bl.a. barnomsorgsräkningar. Osäkra fordringar uppgår till 1,3 mnkr (1,0 mnkr). Kundfordringar har minskat med 3,6 mnkr.

Kortfristiga fordringar är 0,6 mnkr (5,8 mnkr) vilket är en minskning med 5,2 mnkr vilket främst beror på att fordran hos staten avseende periodisering av LASS bokförts som upplupen intäkt.

Som förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har 37,8 mnkr (26,3 mnkr) uppförts i bokslutet. Av beloppet avser 24,4 mnkr (24,1 mnkr) förutbetalda kostnader främst hyror för första kvartalet 2009 som betalats på år 2008. 4,2

mkr avser LASS enligt ovan. Upplupna intäkter är 3,5 mkr (2,2 mkr) avser främst boendehyror i kundvalssystemet och fordran för vårdnadsbidrag.

Under kassa och bank redovisas 0,1 mkr som avser av kommunstyrelsen beviljade förskottsmedel. Därutöver finns separata plusgirokonton för kassan avseende ekonomiskt bistånd och för dödsbo medel till en total balans om 0,3 mkr.

Leverantörsskulder uppgår till 66,8 mkr (57,7 mkr) och har därigenom ökat med 9,1 mkr. Ökningen beror främst på att verksamheter inte längre ingår inom förvaltningen efter upphandlingar 2009.

Under upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har 26,8 mkr (34,6 mkr) uppförts som skuld. Av beloppet avser 8,7 mkr (11,8 mkr) löner samt personalförsäkringspålägg för december 2009 som utbetalas i januari 2010. Minskningen beror främst på att personal har lämnat förvaltningen i och med verksamhetsövergångarna 2009.

Övriga kortfristiga skulder uppgår till 9,3 mkr (0,0 mkr) och består till största delen av projektmedel.

De övriga interimsskulder uppgår till 15,2 mkr (8,1 mkr) vilket främst gäller kostnader för leverantörsfakturer som erhållits i 2010 men som resultatmässigt hör till år 2009. Förutbetalda intäkter är 2,9 mkr (14,2 mkr) minskningen består i att externfinansierade projekt redovisas som övriga kortfristiga skulder.

Investeringar

Investeringsutgifterna redovisas i blankett i bilaga 1. Nämnden hade år 2009 investeringsbudget på 6,7 mkr för investeringar i maskiner och inventarier vilka tidigare år har kostnadsförts i enlighet med stadens direktiv.

Utöver budgeterade 4,3 mkr för investeringar i park- och miljö har nämnden under året fått en utökad investeringsbudget med 4,3 mkr för vattenförbättrande åtgärder (vattenprogrammet) vilket belopp inte har kunnat utnyttjas till fullo under året. Investeringsinkomster är inte aktuella.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Försäljning av anläggningstillgångar är inte aktuellt inom Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

Betydande projekt som inte är investeringar

Några projekt av detta slag är inte aktuella inom Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Ombudgeteringar

Begäran om ombudgetering görs av nämnden för budgettillskott om resterande 3,6 mkr för vattenförbättrande åtgärder (vattenprogrammet).

Nämnden återredovisar stimulansbidraget på 0,5 mnkr för ombyggnad av bostaden för äldre avseende Hässelgården. Medlen har inte utnyttjats 2009.

Medel för lokaländamål

Uppgifter avseende lokal- och hyresfrågor redovisas i blanketterna i Bilaga 1 Ekonomiuppgifter till stadsledningskontoret.

Övrigt

Feriearbeten för ungdomar

Antalet ungdomar som deltog i feriearbete uppgick till 90 jämt fördelat mellan flickor och pojkar. Av dessa hade 66 % prioriterats utifrån sociala och psykiska/fysiska hinder. Kostnaderna uppgick till 724 tkr.

Sommarkoloni

Av de 421 ansökningar var det 327 barn som slutligen åkte på sommarkoloni. Förvaltningen har inte gjort några avslag på ansökningar. Antal genomförda barndagar var 3 629. De extra medel som erhöles har använts för att genomföra dagkollo för unga i Smedshagen ett område med en mångfald av kulturer. Barn och ungdomar från Smedshagen har ofta svårt att vistas borta nattetid, därför har stadsdelförvaltningen i samverkan med Kyrkhamnsföreningen, fältskolan och Smedshagsgruppen genomfört dagkollovecksamhet med tema friluftsliv. Verksamheten har omfattat ca 30 barn och ungdomar i åldrarna 7-15 år. De extra medlen har också använts till att stärka upp barn och ungdomar i den vanliga kollovecksamheten som har behov av extra personalresurser, ofta unga med någon form av diagnos.

Hemlöshet

De extra tilldelade medlen om 1,2 mnkr har använts i driften av verksamheten *Vistet*. Kostnad 2009 är 1,0 mnkr för personal, lokal, livsmedel, städning och övrigt. *Vistet* bedrivs med två anställda från förvaltningens Vuxenenhet och vänder sig till personer i stadsdelsområdet som lever ett utsatt liv i hemlöshet och ofta missbruk. Att åstadkomma bra och stabila boendeformer för motsvarande målgrupp som besöker *Vistet* är ofta svårt och kostsamt. Personalens uppdrag är, förutom att driva *Vistet* på förmiddagar, även att ge stöd för klienter som har insats i form av boende och stöd i boendet.

Vistet är centralt placerat i Hässelby Gård och är öppet på vardagar, förmiddag fram till lunch. Enklare mat serveras. Stadsdelsnämnden är huvudman - lokala kyrkliga församlingar bidrar med stöd genom att förlägga sin diakonala verksamhet för målgruppen här. Det finns en styrgrupp och en arbetsgrupp som har haft regelbundna träffar under året, även ett forum för gästerna genom s.k. brukarmöten en gång i månaden. Styrgruppen har antagit ett gemensamt dokument för att säkerställa samarbetet. Under året har 105 olika personer besökt *Vistet*, per dag är det mellan trettio till fyrtiofem gäster. *Vistet* ger möjlighet till att möta andra under värdigare former än på torg och i parker. Undersökningar och i brukarmöten uttrycks glädje och tacksamhet över att *Vistet* finns.

En boendeform – *förtroendeboende* - prövas sedan tre år tillbaka. Det är inte krav på drogfrihet, dock på skötsamhet. Boendet, som under året omfattat nio personer, ger en möjlighet för hemlösa att uppnå en stabilitet för att komma vidare i en boendekedja som slutligen kan leda till ett eget förstahandskontrakt. Personalen har i uppdrag att ge stöd i hela boendekedjan och kan etablera långvariga stabila relationer vilket är viktigt för denna målgrupp. Arton individer har haft regelbundet återkommande boendestöd och ytterligare fyrtiofyra individer har haft stöd till och från utifrån kortare och mer avgränsade uppdrag.

Ny vårdform inom psykiatrin

Under 2009 har 1,1 mnkr använts till utbildning inom myndighetsutövning men främst till gemensamma placeringar med Landstingets psykiatri på HBV hem för personer med LPT- insatser och LRV- insatser i öppen vård. Ej förbrukade medel 1,2 mnkr kommer att nyttjas under 2010 för motsvarande insatser.

Upphandling och konkurrensutsättning

Inga avvikelser eller ändringar är gjorda från gällande aktivitetsplan för år 2009. Många omsorgsboenden är nu konkurrensutsatta och utlagda på privat entreprenad. I och med det arbetar förvaltningen med att säkerställa processerna från upphandlingens start till uppföljning samt arkivering av upphandlingar och avtal. Förvaltningen har sedan många år upphandlat drift inom Park- och miljö samt Fritidsverksamheten.

Uppföljning rehabilitering

Uppgifter avseende uppföljning av rehabilitering redovisas i blanketterna i Bilaga 1 Ekonomiuppgifter till stadsledningskontoret.

Diskriminering

Förvaltningen har inte haft några diskrimineringsärenden under 2009 och därmed inga kostnader.

Jämställdhets- och mångfaldsplan

Stadsdelen har under 2009 utarbetat och implementerat ett antal nya policier inom personal och ledarskapsområdet. Som exempel kan nämnas; Ledarskapspolicy, Medarbetarpolicy, rutiner för hot och våld och kränkande särbehandling samt central hantering av LAS-företrädare. Förvaltningsövergripande lönekriterier har utarbetats och en ny flexitidsöverenskommelse med utökad flexitidsram har antagits.

Förvaltningsgruppens möten och även APT-möten på enheter avslutas med frågeställningen om mötet beaktat jämställdhet och mångfald. Under de första tio månaderna 2009 har stadsdelen inte haft något diskrimineringsärende hos diskrimineringsombudsmannen. Inga kostnader finns således för detta. Förvaltningens samtliga chefer har fått genomgång av den nya diskrimineringslagen av specialistresurs från personalstrategiska avdelningen.

Varje enhet har haft som uppdrag att reflektera över tidsanvändning och resurstilldelning gentemot brukare för att se om det finns skillnader utifrån kön. En

enhet inom myndighetsutövning har gjort uppföljning enligt särskilt frågebatteri och åiterrapporterat att inga skillnader kunnat påvisas.

Stadsdelen har ingått i ett utvecklingsarbete kring nyckeltalet Jämix där stadsdelen jämfördes med andra nämnder och staden som helhet. Hässelby-Vällingby fick ett medelbetyg på 114 poäng vilket är 5 poängenheter över medianen 109. Nyckeltalen rör fördelning inom yrkesgrupper, inom högsta ledningsgrupp, möjlighet att bli chef, lika lön, långtidssjukfrånvaro, föräldraledighet, andel med heltid, andel med fast anställning allt utifrån kön. Dessutom ingår att mäta aktivt arbete nedlagt utifrån jämställdhetsplanen. En genomgång av jämställdhetsindex Jämix har skett på Chefsforum och i Förvaltningsgrupp.

Projekt för sänkt sjukfrånvaro

Uppgifter avseende uppföljning av rehabilitering redovisas i Bilaga 4 Projekt för sänkt sjukfrånvaro till stadsledningskontoret.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

◆ Uppfylls delvis

Kärnverksamheten har varit prioriterad och stödjande kringverksamheter och administration har anpassats. Avdraget från verksamhetsområdenas medeltilldelning för att finansiera gemensamma s.k. oh-kostnader har minskats. Huvuddelen av redovisningsfunktionen har förts till Serviceförvaltningen vilket innebär att ekonomifunktionen på stadsdelsförvaltningen nu omfattar controller- och upphandlingsfunktion samt att redovisningsfunktionen begränsats.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Administrationens andel av de totala kostnaderna	3,99 %	3,7 %	tas fram 2009	2009

Kostnaderna för förvaltningsövergripande administration har minskat sedan föregående år och i förhållande till budget. Sett i relation till totalkostnaderna har dock årsmålet inte nåtts.

■ Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	0 st	1 st	45 st	2009
--	------	------	-------	------

En enhet inledde förberedelse för deltagande i kvalitetsutmärkelsen med fullföljde inte arbetet. I oktober har särskild information om kvalitetsutmärkelsen lämnats vid möte med alla chefer. Förvaltningsledningen uppmanade alla att överväga deltagande i 2010 års kvalitetsutmärkelse.

◆ Hyreskostnadens andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN förskola)	13,45 %	12 %	tas fram 2009	2009
--	---------	------	---------------	------

Kommentar: Förskoleverksamheten belastades av en hyreskostnad för en avvecklad förskola, något som medförde en högre hyreskostnadsandel än vad som beräknades i verksamhetsplanen.

● Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (äldreomsorg)	2,81 %	4 %	tas fram 2009	2009
---	--------	-----	---------------	------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Förvaltningen har gemensamt med utbildningsförvaltningen och lokalplanerarna vid socialtjänstförvaltningen inventerat behov och tillgång av för- och grundskoleplatser. Stadsdelen har också kunnat bistå den branddrabbade Vällingbyskolan med evakueringslokaler vid Nordingrågatan och Räckstavägen.

NÄMNDMÅL:

Effektivisering av administrativa stödfunktioner

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☒ Kartläggning av administrativa funktioners uppdrag vs resursbehov för fullgörandet	2009-01-01	2009-09-30	
--	------------	------------	--

Synpunkter och klagomål

Under första tertialet flyttades synpunkts- och klagomålshanteringen från tidigare Kontaktcenter till Nämndkansliet/registraturen. En policy har utarbetats som sammanfattningsvis går ut på att det är Nämndkansliet som registrerar, vidarebefordrar och sammanställer synpunkter och klagomål. På samma sätt som tidigare sänds alltså synpunkterna och klagomålen vidare till berörd enhet som svarar och vidtar åtgärder. Nedan redovisas det antal synpunkter och klagomål som året inkommit till nämndens centrala förvaltning med fördelning på verksamhetsområden.

Verksamhet:	Kategori						Totalt
	0	1	2	3	4	6	
Äldreomsorg	4	4	5	16	5	4	38
Omsorg funktionshindrade	8	4	2	4	1	2	21
Förskola	2				1	2	5
Individ- och familjeomsorg	4	2	4	27	1	4	42
Övrigt	1						1

”Kategori 0” avser allmänna synpunkter medan klagomålen kategoriserats enligt följande:

1 Tillgänglighet	4 Verksamhetens innehåll / kvalitet
2 Bemötande	5 Yttre miljö
3 Insatsens utförande	6 Övrigt

Inom förvaltningens avdelning för stadsdelsmiljö och teknik finns ett separat system för att ta emot och följa upp synpunkter som kommer via telefon, e-post eller brev rörande *yttre miljö*. Under året har mottagits ca 1 300 samtal och meddelanden, av vilka flertalet varit förfrågningar och synpunkter medan ca 200 haft karaktär av klagomål. För allmänheten är det svårt att avgöra vilken enhet inom staden eller annorstädes som har ansvar för olika delar av den yttre miljön, varför flertalet av kontakterna vidarebefordrats till andra förvaltningar m.fl.

Övrigt

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden

KF 2009-09-28 § 21: Nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar inom kommunens gränser. Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 7 september (utl. 2009:138) Dnr 109-2249/2008. Beslut (som berör stadsdelsnämnden):

9. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att i samråd med kulturnämnden inventera vilka byggnader inom koloniområdena som ska övertas av respektive koloniförening.

14. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att bevaka arrendeavtalen som går ut 2010 och säga upp avtalen för ändring av villkor.

Beslut nr 9 verkställs under våren 2010 - handläggare utsedd. Beslut nr 14 är verkställt.

Bilagor

- ÅR 2009 Bilaga 1 Stadsledningskontorets blanketter
- ÅR 2009 Bilaga 2 Resultat- och balansräkning
- ÅR 2009 Bilaga 4 Projekt för sänkt sjukfrånvaro
- ÅR 2009 Bilaga 5 Stadsdelsnämndens arbete under 2009
- ÅR 2009 Bilaga 6 Uppföljning av internkontrollplan
- ÅR 2009 Bilaga 7 Samverkansöverenskommelse